

CPB-14/2011.
(CPB-14/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

A cukorgyárak privatizációját, valamint Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozása óta a közösségi cukorreformok során képviselt magyar álláspontot értékelő, és annak itthoni következményeit feltáró vizsgálóbizottság

2011. december 28-án, szerdán, 9 óra 16 perckor
a Parlament Főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A vizsgálóbizottság jelentésének elfogadása	5
<i>Döntés a vizsgálóbizottsági jelentésről</i>	<i>47</i>

Napirendi javaslat

1. A vizsgálóbizottság jelentésének elfogadása
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a vizsgálóbizottság társelnöke, levezető elnök
Dr. Józsa István (MSZP), a vizsgálóbizottság társelnöke

Hanó Miklós (Fidesz)
Horváth István (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz)
Koncz Ferenc (Fidesz)
Dr. Aradszki András (KDNP)
Sáringér-Kenyeres Tamás (KDNP)
Magyar Zoltán (Jobbik)
Varga Géza (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott:

Hanó Miklós (Fidesz) érkezéséig Horváth Istvánnak (Fidesz)
Koncz Ferenc (Fidesz) érkezéséig dr. Aradszki Andrásnak (KDNP)
Simonka György (Fidesz) Font Sándornak (Fidesz)
Harangozó Gábor (MSZP) dr. Józsa Istvánnak (MSZP)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik) Varga Gézának (Jobbik)

Hozzászólók:

Dr. Pongrácz Tibor szakértő

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság társelnöke, levezető elnök, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm a nyílt ülésünket figyelemmel kísérőket.

A bizottságunk mai ülésnapján a napirendi pont tervezetét már megkapta, kérdezem, hogy kérdés, észrevétel van-e ehhez a bizottság tagjai részéről. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor szavazzunk róla. Ki az, aki elfogadja, hogy ezek szerint haladjunk? *(Szavazás.)* Igen, egyhangú határozattal döntöttünk így.

A vizsgálóbizottság jelentésének elfogadása

Egy utolsó nagy nekifutást látok itt most, mindenkinek megjött a kedve a módosításokhoz. Három alkalommal ezzel nem nagyon éltek eddig képviselőtársaink, ezért kénytelenek vagyunk az eddigi jelentéstervezethez kapcsolódva megnézni az egyes benyújtott módosító indítványok tartalmát.

A jelentéstervezet variációkban most már kissé összekavarodtam, mert sokan oldalszámra is hivatkoztak, az oldalszámok nem mindig voltak megtalálhatóak. A pontszámok alapján próbáljuk majd beazonosítani a módosítás helyét. Józsa István társelnök úr módosító indítványával kezdenénk. Kérlek, hogy vezesd őket elő, melyik ponthoz kapcsolódva és melyik az az indítvány, amelyikről tárgyalunk. Elvileg minden bizottsági tag megkapta elektronikusan a beérkezett módosító indítványokat.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Az első módosító javaslatom a jelentéstervezet 3.1. pont 4. bekezdésének pontosítását javasolja. Magam is próbálom megtalálni. Nekem egy olyan van, amelyiken a 3. pont a 16. oldalon kezdődik, az a címe, hogy 3-as pont, a cukorgyárak privatizációjának első üteme 1990-91, és akkor itt eljutunk egészen a 4-es, 3.2.3., rosszat mondok. Tehát mindjárt az elején van a 3.1. pont, és annak van a sorrendben 4. bekezdése, ami úgy kezdődik, hogy a rendszerváltást megelőzően két évvel korábban nevezte ki a fent tárgyalt jogszabály-változásokkal összefüggésben a német kormány dr. Martonyi János privatizációs..., és akkor itt van szövegszerű módosításom. Ott van egy olyan, hogy megvan nektek ez a módosító? *(Elnök: Igen. 14. oldalon van nálam az egyik jelentéstervezetben.)* Akkor lehet, hogy áttérek a te jelentéstervezetedre, mert nekem két változat van kinyomtatva. *(Elnök: Amit utoljára kaptunk egyszer múltkor.)* Neked is 16. oldalon van? Mert nekem van olyan, amelyiken a 16. oldalon van, és van olyan is, ami elnök úréval egyezik, a 14. oldal, ez a lap alján lévő bekezdésben néhány részletet pontosít. Lényegében nyelvhelyesség, de tartalmi részt is. Az egyik az, hogy az 5. sorban az „azt hitte, hogy úgy lehet” helyett, ami kicsit szerintem szlenges, azt szerepel, hogy „a korabeli konszenzusnak megfelelően”, és nem állami vállalatot, hanem azzal vélte hatékonyabbá tenni a „nemzetgazdaságot”. Tehát mi itt már nem állami vállalatról beszélünk, hanem nemzetgazdasági szektorról.

Utána ennek folytatása, hogy azt a szöveget szeretném javasolni, hogy ezzel a rendszerváltás legfőbb biztosítékát jelentő tőkés magántulajdon kialakítását alapozta meg, nem ritkán azonban, tehát itt ami gyakorlatilag többször elhangzott, hogy a privatizációnak a politikai, a rendszerváltáshoz kötődő célja gyakorlatilag az a biztosíték volt, amit a tőkés magántulajdon jelent a piacgazdaság kiépítése szempontjából. Ezt a gondolatot javaslom, lényegében ez az első bevezető szakasz.

ELNÖK: Igen. A módosítást nem javaslom elfogadni, a módosítás gyakorlatilag azt sugallja, hogy Sárközi Tamás idézőjelbe teszem, egy „hős” volt, aki egy konszenzusnak

megfelelően és a magántulajdon kialakításának a megalapozását tette meg. Lehet, hogy így is lehet szemlélni, de ez a spontán privatizációt alapozta meg, a tőkelenyúlást alapozta meg egész konkrétan azokkal a törvényekkel, ami '90-ig működött, és utána az Antall-kormány próbálta visszafelé hozni őket. Javasolnám az eredeti változatot helyben hagyni. További kérdés, észrevétel? *(Dr. Józsa István: Szeretnék szólni.)* Igen.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Elnök úr, annyiban szeretnék szólni, hogy ez nem minősítő rész, hanem leíró rész, és az van ott, hogy a korabeli konszenzusnak megfelelően, tehát az ellenzéki kerekasztal is ezeket a törvényeket támasztotta alá. Azt, amit ön gondol, az értékelés részt, a jelentés későbbi részében azt hiszem, érvényesíteni lehet, de ezzel tudnánk haladni aszerint, hogy ez egy vizsgálóbizottság, ami az elején egy leíró részt tesz, utána pedig egy értékelő részt, és nem fordítva. Tehát nem az elején teszi meg az értékelő részt, hanem a végén. Ez az elején egy ilyen tárgyszerű, leíró rész.

ELNÖK: Ez a módosítás épp ezt az értékelést emeli be ide. *(Jelzésre:)* Aradszki Andrásnak adok szót.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Elnök úr, én egyetértek az ön javaslatával, hogy nem lehet elfogadni, ugyanis azért álljunk meg egy szóra. Ezeken a bizottsági üléseken az valóban elhangzott több résztvevő szájából, hogy abban konszenzus volt, hogy a privatizáció szolgálja a tőkés társadalmi viszonyok átalakítását, illetve megerősödését. De abban nem volt konszenzus, sőt, emlékeim szerint egyetlenegy résztvevő sem emelte ki azt az elemét, amit Józsa képviselő úr indítványa tartalmaz, hogy ez volt a legmegfelelőbb módszer. *(Dr. Józsa István: Nem, ez nincs benne.)* Dehogynem. Az a módszer, ami Sárközi Tamás és csapata, valamint a vállalati tanácsok megalkotása, később az állami vállalatról szóló törvénynek a megfelelő ütemben történő, és az állami vagyon kontroll nélküli átalakítását eredményezte, ez nem volt megfelelő módszer. Erre maga Bokros Lajos is azt mondta, hogy kérem szépen, ez nem volt jó módszer. Ez a javaslat meg azt sugallja, legalább is azt volt a sorok között, hogy a Sárközi Tamásék által végigvitt, illetve javasolt törvényalkotási lépések szolgálták nagyszerűen és megfelelően a tőkés társadalom kialakításához szükséges tulajdonosi változásokat és a többi, és a többi. Ez a kettő így nem hangzott el egyetlen résztvevő szájából sem. Még egyszer ismétlem, annyi elhangzott, hogy valóban szükséges volt az átalakítás, és ebben konszenzus volt, hogy változnak a tulajdonviszonyok, de ez összekapcsolva, hogy ez megfelelő módszerrel történt, ez soha nem hangzott el.

Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Igen, Józsa társelnök úrnak adok szót.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen. Mindkét hozzászólás azt próbálja tulajdonítani a módosító javaslatomnak, mintha azt írnám le, hogy ez jó volt. Erről itt szó sincs, itt ténymegállapítás van, hogy ez akkor, a korabeli konszenzusnak megfelelő volt ez a jogalkotás. Azt is hozzáteszi, hogy ezzel vélte az akkori közvélekedés, vezető elit hatékonyabbá tenni a nemzetgazdaságot, mert úgy gondolkozott, hogy a piacgazdaság hatékonyabb lett, tehát még mindig csak az akkori vélekedésről van szó, és itt a bizottsági ülésen elhangzott tényközlés volt, hogy ezzel mint egyáltalán a privatizációval kapcsolatban úgy gondolták, hogy ez a rendszerváltás legfőbb biztosítéka. Itt nincs arról szó, hogy ez jó lenne ez a privatizáció, csak az van leírva, hogy a privatizációban a tőkés magántulajdon kialakításában a rendszerváltás legfőbb biztosítékát látták. Semmilyen minősítés nincs benne. Ez nem mondja, hogy jó volt, csak a tényeket rögzíti.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Igen, Aradszki Andrásnak adok szót.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Józsa képviselőtársam, azért az időbeli és történeti tényeket azért ne keverjük össze. '88-ban hozzák meg a gazdasági társaságokról szóló törvényt, '88. évi VI., ha jól emlékszem, ekkor még nem lehetett konszenzus. Legfeljebb konszenzus lehetett a pártelit vagy a párt szabadcsapatai között. Nem volt még ellenzéki kerekasztal, az ellenzék ezekből a folyamatokból, vagy ellenzéki mozgalmak ezekből a folyamatokból ki voltak zárva. Tehát ez sem ténszerű, úgyhogy nagyon kérem, hogy az ilyen javaslatokkal azért mindig nézze meg, hogy időrendben hogy történtek ezek a folyamatok, mikor lépett be az ellenzéki kerekasztal, volt-e a témája az ellenzéki kerekasztalnak az, hogy miképpen történjék a gazdaság privatizációja. Emlékeim szerint ebben a kérdésben nem nyilatkozott meg, a politikai struktúraváltásról döntött, illetve egyeztek meg a felek, úgyhogy teljesen új dimenziókba és a valósággal ellentétes dimenziókba emelné a jelentéstervezetünket.

Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Varga Géának adok szót.

VARGA GÉZA (Jobbik): Azt gondolom, köszönöm a szót, elnök úr, ha minden módosítót ilyen részletességgel fogunk megtárgyalni, akkor előtte dönteni kellene, hogy még egy ülést tartunk. Nagyon röviden ehhez, konszenzus nem volt, társelnök úr. Nem volt konszenzus, a gazdák részéről végigkísérte az ellenállás és a tiltakozás ezt a folyamatot, amit ön konszenzusosnak nevez. Az egy más kérdés, hogy a gazdák hangját akkor sem akarta meghallani a rendszerváltás előtti vagy többpártrendszerre térés előtti, az egypártrendszer hívei és a holdudvara. Tehát konszenzusról szó sem volt, ez nem elfogadható.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Józsa István.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Csak Aradszki doktor úr figyelmét szeretném felhívni, hogy a 3-as pont úgy szól, hogy a privatizáció első üteme 1990-91, tehát szó sincs '88-ról. A '90-91-es áttekintés van. *(Dr. Aradszki András: Hogy jön ide Sárközi?)* Úgy, hogy ezeket ő készítette elő akkor is, nemcsak '88-tól, hanem '90-ben is. Tehát én nem tudom, hogy ezeket a ténszerű dolgokat, hogy ha a bizottság többsége nem akarja tényként elismerni, akkor mi értelme van az egész bizottsági tárgyalásnak, akkor ez kezd ilyen prekonceptiók összefoglalóba hajlani.

ELNÖK: Van itt egy 66 oldalas jelentéstervezet, tehát valami értelme mégiscsak lett ennek a félévnek. *(Dr. Józsa István: Ahhoz gondoltam még három módosítót)* De most nem adtam továbbiakban szót társelnök úrnak. *(Dr. Józsa István: De még el se vette.)* De befejezte. Kérem a mikrofonját kikapcsolni. *(Dr. Józsa István: Elnök úr, én csak vizet ittam, de szívesen lemondok a további hozzászólás lehetőségéről.)* Nem kell lemondani, csak akkor kell hozzászólni, amikor megadom a szót. Titkárságtól kértem egy mai napirend tervezetet. Nekem is az az érzésem, ha minden indítványt ezzel a részletességgel tárgyalunk meg, én ezt nem tudom visszatartani képviselőtársaimtól, akkor javaslatot fogok tartani a mai ülésnapnál a szavazások után, amikor a szavazások befejeződnek, azok után, hogy folytassuk a bizottsági ülést. Aztán mindenki eldöntheti, hogy mennyi energiája és ereje maradt még a délutáni időkből. Van-e még kérdés, észrevétel a most tárgyalt módosító indítványhoz? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot se kapott, bizottság nem támogatja.

Melyik a következő indítványára társelnök úrnak?

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): A jelentés 3.4. pont 5. bekezdéséhez, tehát kétféle változat van. Az egyikben 24. oldal, a másik 26. oldal, és ott az 5. bekezdés nem tudom, hányadik.

ELNÖK: Nem tudom, az a verzió kinek van meg, amelyikben itt egy hátulján szürke kiemelés van, ebben a 25. oldalon lesz a felmerülő kérdéssel kezdődik a mondat.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Igen, felmerül a kérdés, ebben egy nagyon kicsi módosítás van a szöveg közepén. A jelentés után javaslok egy szövegmódosítást, fontos, de érdemi beleszólást nem eredményező információs többletjogok szerepelnek az én módosításomban, és az utolsó sort javaslok kivenni, illetve a részvényesi jogokon keresztül befolyásolja a társadalom érdekében az üzleti szféra szereplőit. Ezt javaslok kivenni.

ELNÖK: Nem tudom, képviselőtársaimnak megvan-e. Én úgy tudom, de itt majd szintén kérem mind a szakértő urak, mind a társasági jogban jártas személyeket, látva Varga Géza indítványait, ő épp azt mondja, hogy nagyon jelentős jogokat lehetett volna megkapni. Kaptak is, és adtak át későbbiekben, tehát ezek a jogok jelentősek voltak. Ezek kisebbségi jogok lehettek, de jelentősek voltak ezek a jogosultságok. Nem tudom, mindenkinek megvan-e ez a módosító indítvány. Tehát nem igaz az, hogy érdemi beleszólást nem eredményező információs többletjogok lettek volna. *(Dr. Pongrácz Tibor: Épp ellenkezőleg.)* Épp Géza arra tesz javaslatot, majd egyszer odaérünk, hogy megerősíti azt, hogy itt nagyon jelentős jogok voltak, és ezzel bánt hanyagul az akkori tulajdonos. Tehát most nem tudom, szakértő úrra nézek, társasági jogban jártasakra nézek, másnak is van-e ilyen véleménye, én ezt így látom. *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibornak adok szót.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Köszönöm szépen, elnök úr. A társasági jog akkor is garantálta a kisebbségi jogokat olyan szempontból, hogy akkor az a jog 5 százalékhoz köti a kisebbségi jogok gyakorlását, ami indítványtételi közgyűlés összehívási jog, de magával egy részvényel is a részvényes jogosultak közgyűlésén részt venni, az előterjesztéseket megismerni, tájékozódni a társaságról, a közgyűlésen kérdéseket feltenni, indítványokkal élni. Tehát gyakorlatilag ezektől a jogoktól fosztotta meg akkor magát az állam, amikor ezektől a részesedésektől hogy úgy mondjam, megszabadult ezzel a törvénnyel.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, Józsa társelnök úr.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Köszönöm. Egyetlen észrevétel van, hogy ezt igazából akkor lehetne elbírálni, hogy ez a 10 vagy 5 százalék jelentős volt, vagy fontos, de nem érdemi, ha valami próbaper lebonyolításra került volna. Igazából szerintem mind a kettő helytálló. Én kérem, hogy általam a gazdasági jog gyakorlatában ismert megfogalmazásnak megfelelően kerüljön be. A gazdasági jogban ezt alapvetően információs és kontrollterületnek tekintik ezt az 5, illetve 10 százalékos részesedési hányadot, sehol nem tekintik jelentősnek.

Köszönöm.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.)* Nincs, szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot se kapott.

Következő indítványa Józsa Istvánnak? Ez a 4.3. pont 8. bekezdés, ez lesz az? Ez biztos nincs így jól beazonosítva, azt látom.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Az az érzésem, hogy nem stimmel, mert úgy kezdődik a szöveg, hogy az ágazatot, mint a nemzetgazdaságot is sújtó tőkehiány.

ELNÖK: De az már kiegészítés, az eredetiben nincs benne, ugye?

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Itt a 36. oldal lap alján van, két oldal eltolással. Azért nem ismerünk rá, mert kiegészítéssel kezdődik. Igen, tehát itt javaslok egy beszúrást, ami azt állapítja meg, hogy itt a nekünk 36. oldal lap alján, ami úgy kezdődik a nyomtatott szövegben, hogy „a társaság létrejöttének körülményeiből egyértelműen a társaság alultőkésített volt”, és ennek elé javaslok írni, hogy „az ágazatot minthogy a nemzetgazdaságot is sújtó tőkehiány, ami az 1990-es szakmai befektetők általi cukorgyári magánosításokat elkerülhetetlenné tette, e társaság létrejöttékor” – itt a magyar cukorról van szó – „sem enyhült”. Már akkor nyilvánvalóan láthatóan hozta magával, hogy a társaság alultőkésített. Ez egy ténymegállapítás, ami azt mutatja, hogy ez tényszerűen alultőkésített volt, és nemcsak körülményről van szó.

ELNÖK: Jó, nekem ez ellen nincs kifogásom, megjegyzem. *(Dr. Józsa István: Igen, mert ugyanannak kicsit árnyalása.) (Jelzésre:)* Igen, Ivanics Ferenc.

IVANICS FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Józsa Képviselő Úr!

Gyakorlatilag a módosító indítványok, most ez a harmadik, amit tárgyalunk, mindegyik módosító indítvány alapvetően úgy célozza meg a szöveg módosítását, hogy az alapgondolatban még az ember elsőre nem is találna kivétlnivalót, de mindegyikben van egy-két olyan szó, ami teljesen egyértelműen azt a képet akarja lefesteni az akkori rendszerről, hogy Magyarországon nem volt más lehetőség, mint ez az egy megoldás, és itt ebben a szövegben ez áll, „amely az 1990-es szakmai befektetők általi cukorgyári magánosításokat elkerülhetetlenné tette”. Akkor időben is egyértelmű vita volt, komoly viták voltak arról, hogy hogyan és miképpen alakuljon át a gazdaság, milyen utak lehetségesek, hogyan lehetne bevonni a kisbefektetőket, de nem volt elkerülhetetlen út, hanem ezt választották akkor.

Ugyanez van a korábbi módosító indítványokkal is, a konszenzus az, ami nem nagyon létezett, és ugyanez a másik módosító indítvány is, hogy az államnak gyakorlatilag semmi befolyása nem lett volna különböző helyzetekre. Itt ez a módosító indítvány is ezt a vonalat próbálja megcélozni, hogy az államnak itt semmi lehetősége nem volt, egyetlen út volt, azon kellett előremenni. Én ezek alapján azt gondolom, hogy ezt a módosító indítványt az „elkerülhetetlenné tette” szóösszetétel miatt nem érdemes támogatni, mert pont annak a lényegét veszi ki, amit a bizottság is vitat, hogy vajon hogyan lehetett volna ezt az egészet megvalósítani. Ha elfogadjuk, hogy elkerülhetetlen volt, akkor nincsen más dolgunk, azt kell mondani, hogy igen, végigjártuk az egyetlen járható utat, nem volt jó. De itt nem ez áll fenn.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Véleményünk szerint sem volt elkerülhetetlen, el lehetett volna kerülni ebben az értelemben. Itt tőkehiányról nem beszélhetünk, hiszen a monetáris politika az, amelyik ezt a tőkehiányt szándékosan előidézte egyrészt, másrészt pedig a cukorrépa beszállítók mindenkor hajlandók lettek volna szállítói hitellel ezt az említett tőkehiányt áthidalni. Tehát tőkehiányról így, ahogy itt meg van fogalmazva, nem beszélhetünk.

ELNÖK: Nincs további kérdés, szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Kisebbség, egyharmadot se kapott. A bizottság nem támogatja.

Következő indítvány?

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Igen, tartalmában ugyanaz, csak egy másik bekezdéshez. *(Elnök: Kétszer is van itt valami.)* Valószínűleg a nyomtatás.

ELNÖK: Úgy látom, hogy nincs tovább tételes módosító indítvány, ezt megkérdem az előterjesztőtől is, ha jól látom.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Igen, igen, jól látja elnök úr. A másikat már benyújtottuk, úgyhogy arról már történt szavazás... *(Elnök: Ez a nyilatkozat, különvélemény.)* Igen.

ELNÖK: Ez rendben van, ez egy politikai nyilatkozat, ezt minden frakció és párt a maga módján kezeli, ennek nincs köze az irományokhoz. Elnézést kérek, hogy ilyen önző módon, de akkor azt javaslom, hogy az én általam egyetlenegy módosító indítványt tárgyaljuk meg, és utána térjünk rá Varga Géza képviselőtársunk indítványaira, mert ott elég jelentős mennyiségű indítvánnyal találkozhattunk.

Ez az indítványom az volt, amelyet már mind a múltkori, mind az azt megelőző ülésen konkretizáltam az addigi bizottsági ülésen elhangzottak alapján, tehát mondatszerű idézetek vannak, illetve a hozzánk érkezett dokumentumok alapján. Ez gyakorlatilag azt a tényt közli, hogy a 6.5. összegzés, és abban két mondatbővítést javaslak. Ha mindenkinek ott van, akkor föl sem olvasom, ezt már szó szerint többször előterjesztettem. Most a múltkori megbeszéléseknek megfelelően írásban is megtettem ezt az előterjesztést. Kérdés, észrevétel van-e hozzá? *(Jelzésre:)* Józsa István.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Ténybeli eltérés van, tisztelt társelnök úr, ugyanis Magyarország pont ezekkel az országokkal szemben szervezett blokkoló kisebbséget 11 tagállam aláírásával a tárgyalások során kétszer is. *(Elnök: Nocsak.)* Nem ezekhez csatlakozott, ezekkel szemben szervezett, akiket mondtak, hogy Szlovákia, Balti-államok, Anglia, Olaszország, tehát gyakorlatilag ez úgy helyes, abban igaza van, hogy a legvégén a szavazáskor velük szavazott együtt kényszerűségből, de a magatartása az volt, hogy ezekkel szemben vezette végig a tárgyalást. Ez két külön dolog, hogy egy tárgyalást végigvezet másfél éven keresztül ezekkel szemben, tehát nem indulásként csatlakozott hozzájuk, és a végén Magyarországot is, mint az összes többi, ezek többségbe kerültek ezek az országok, de nem hozzájuk csatlakoztunk, ezekkel szemben történt a tárgyalás.

ELNÖK: Értem a megjegyzést. Elfogadja-e társelnök úr Gráf Józsefet autentikus nyilatkozónak ez ügyben? Az az egyetlenegy kérdésem. Remélem, hogy igen. Ön is megkapta azt az információs szolgálat által legyűjtött sajtószolgálati közleményt, amelynek az egyik nyilatkozata a következő. Tehát MTV Napkelte 2005. december 7., nagyon lényeges időpontok ezek, 2005. december 7., tehát az első konszenzusos elfogadás előtt vagyunk még. Decemberben történik, februárban a végső. December 7-ike, Gráf József a Napkeltében a következőt nyilatkozta az őt kérdező riporternek, szó szerinti idézet: „6 ország most már jó ideje együttműködve más kérdésekben, és ezek elsősorban a németek az új miniszterrel, a franciák, az olaszok, az osztrákok, a belgák és Magyarország végig tudtuk, kezünkben tartottuk a tárgyalásokat, és az akaratainkat lépésről lépésre” – nyilatkozta a feltett kérdésre, hogy akkor mi a helyzet a cukor üggyel, mert több tárgyú kérdést intézett a riporter a miniszter úrhoz. Ő nyilatkozik arról, hogy ezen országokkal vállalva együtt küzd a cukorreform helyes útra való tereléséért. Itt jegyeztem meg, hogy stratégiai hibát vétett Gráf József, ezeknek az országoknak az volt az érdekük, hogy a nem országukban működő, tehát külföldön működő cukorgyárak kvótáit adják majd vissza, az anyaországi kvótákat pedig

megtartsák, tehát súlyos stratégiai hibát vétett Gráf József. Én ezt a szó szerinti idézetét próbáltam behozni ide az összegzésbe. (*Dr. Józsa István: Elnök úr.*) Igen.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): A szó szerinti idézetről azt írja, hogy más ügyekben, nem a cukorügyekben.

ELNÖK: Ez sajnos nem igaz, az a helyzet, hogy nem igaz. Akkor nagyon kérem, hogy tanácsadója is újra olvassa majd el, hogy miről szól. Akkor idézném egy közbevetett válaszra, hogy „így van, viszont azt meg kell oldani. Mindig tudtuk, hogy ez nem megy, hogy háromszor annyiba kerül a cukor „– cukorról van szó – „Európában, mint a világban. Tehát kellett keresni a kompromisszumot, és 6 ország most már jó ideje együttműködve más kérdésekben, és ezek elsősorban németek az új miniszterrel, a franciák, az olaszok, osztrákok, belgák, stb., végig kezünkben tartottuk a tárgyalásokat”. Ezzel büszkélkedik Gráf József, hogy milyen jó irányba haladnak a cukorreform kérdésekben, nagyon komoly országokhoz sikerült nekünk csatlakozni. Na ezek épp az ellenfeleink voltak, akikhez sikerült csatlakozni, ezt próbáltam tényszerűen rögzíteni.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Elnök úr, látom, nem tudom meggyőzni (*Elnök: Ebben nehéz lesz.*), annyit kérnék, hogy utólag, mert most a bizottsági munkában már látom, nem engedi az ideje, de azt nézze meg, hogy melyik volt az a két alkalom, amikor Magyarország blokkoló kisebbséget tudott létrehozni a tárgyalások során pont ezekkel szemben, hogy jobb pozíciót érjen el a magyar termelőknek, mert volt ilyen.

Köszönöm.

ELNÖK: Értem, társelnök úr, akkor idézzük vissza azt a 2005 szeptembere és októbere közötti időszakot, mikor nem Magyarország hozta létre a blokkoló kisebbséget, csak a vitákban amikor ezek a nagyon erős országok a százalékokon vitatkoztak, hogy mennyi lesz a termelési kvótacsökkentés, és ennek megfelelő ellentételezési csökkentés, ezekben néhány százalékot sikerült elérni, mert 60-ról 64 százalékra - most nem idézem vissza az ismert, úgynevezett eredményeket -, még akkor a Bizottság nem engedett százalékos mértékekben eltérést. Ezért a nagyon erős cukorgyári országok, ez Németország, Franciaország, Olaszország, Ausztria volt, magához még további partnereket talált, ez volt Magyarország, és jelezte, hogy akkor nincs tovább tárgyalás, hogy ha semmilyen elmozdulás nem lehetséges. Kettő hónapig valóban nem volt elmozdulás, és mi történt 2005 decemberére? Tehát a kettő hónapot sikerült neki blokkolni, ezt ön nagy eredménynek szokta feltüntetni, igen, aztán decemberben pedig aláírják azt az első körű szerződést, februárban pedig ratifikálják, megszavazzák a tanácsulésen, aminek az eredményét és következményeit jól ismerjük. Kettő hónappal tudták elcsúsztatni a tárgyalás folyamatát egy úgynevezett blokkolással, amiben jelezték, hogy ha nem lesz százalékos mértékű elmozdulás a támogatási mértékben és a leépülési százalékokban, akkor itt meg fog állni az egész rendszer. Ezt érzékelték valószínű a Bizottság, és engedett néhány százalék úgynevezett kedvezményt. Hogy kinek volt kedvezmény, most már megint csak tudjuk a végeredményeket ismerve. Ezt sikerként feltüntetni, erre nem térünk ki a jelentésben, de erre nem érdemes hivatkozni, nekem az az érzésem. Tehát a blokkoló kisebbségről ennyit, Magyarország a társszereplője volt, nem ő kezdeményezte, csatlakozott egy ilyen nagyon erős közösséghez. (*Jelzésre:*) Alelnök úrnak, társelnök úrnak adok szót.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen, társelnök úr, amit elmondott, azt a tételmet bizonyítja, hogy a magyar agrárkormányzat végig a magyar termelők érdekeit képviselte. Köszönöm korrektségét.

ELNÖK: Rendben, akkor ezt nevezzük meg, hogy ez nem sikerült neki. Mert minden tönkrement. Lehet, hogy ezt képviselte, de nem sikerült neki, stratégiai hibát vétett az egész tárgyalás alatt, erre teszek itt tárgyyszerű javaslatot az elmondottak és a hozzánk beérkező dokumentációk alapján. További kérdés, észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Szavazunk az indítványról. Ki az, aki támogatja ezt a módosító indítványt, az kézfeltartással ezt jelezze. *(Szavazás.)* Ez erőteljes többség. Talán egy ellenszavazó, az 2 a társelnök úr által képviselt másik szocialista szavazattal is egybeszámolva.

És ekkor elérkeztünk oda, hogy Varga Géza képviselőtársunk által benyújtott jelentős mennyiségű módosító indítványhoz odaérjünk. Képviselőtársunk tett ügynevezett megjegyzéseket is az indítványokra. A megjegyzésekkel különösebben nem tudunk mit kezdeni, mert mindenkit megkértünk, hogy ez esetben a konkrét módosító indítványokat tegye meg. Most már magam is belekeveredtem elég rendesen a papírkötegeimbe, és nem találom. Én azt már kijegyzeteltem, amit keresnek, hogy miért és hova tettem, most ezt meg kell keresnem, mert itt a médiaanyaggal egy kicsit összezavarodtam, és kell egy olyan változatnak lenni, amiben Varga Géza amit benyújtott, de általam már kijegyzetelt változat lenne, és ezt nem találom. Ez nagy baj. A paksamétában megnézzük. Kénytelen vagyok átnézni, bár fejből is tudom, ezért elnézést, egy pár perc türelmet. *(Rövid szünet.)*

Elbújt, de most előkerült, elnézést. Kicsit zavarban voltam, mert az oldalszámok és a tételszámok néha változtak, és néha már csak oldalszámra való utalás volt, miközben nem az a szöveg volt található azon az oldalon, de majd itt összehangoljuk, mert már nem tudtam, hogy képviselőtársunk melyik jelentéstervezetből dolgozott. Mint említettem, egy felvezető gondolattal kezdi képviselőtársunk, észrevételeket tesz az addig leírtakhoz módosítások nélkül. Ezzel mint említettem, nem tudok mit tenni, ha nyilvánvalóan további észrevételei vannak, azt csak politikai síkon, közlemény és egyéb más formában lehet megtenni. Ezzel most nem tudunk mit kezdeni, tehát térjünk rá a tematikus módosító indítványokra.

Az első ilyen nálam a 3.1. Itt a 16. oldal van megjelölve, de nálam rögtön nem azon van, hanem a 14. oldalon, és ki milyen változathoz dolgozik, de a szöveg alapján beazonosítható lesz. A 3.1. pontnál rögtön az első bekezdés a rendszerváltást megelőzően kezdetű bekezdés, rögtön az első bekezdést javasolja képviselőtársunk ugyanebben a logikában, de egy bővebb kifejtésben, és a pénzügyi világ helyzetét is ismertetve javasolja a felvezetést. Én önmagában ezt az indítványt elfogadhatónak tartom, a logikája beilleszkedik a továbbiakban leírtakhoz. Van-e kérdés, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, akkor erről szavazhatunk az itt jelölteknek megfelelően. Azt javasolja, hogy a rendszerváltást megelőzően kezdetű mondat, szakasz kerüljön ki, és helyette egy bővebb kifejtésű, az aláhúzással jelölt verziók kerüljenek be. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ezt elfogadtuk.

A 3.1.1. második bekezdése, és itt megint gondban voltam, mert a 19. oldalt jelöl, de itt már említettem, hogy oldalszámi csúszások voltak, kezdődő mondat, hogy ebben a rendkívül szűk mozgástérben a külföldi szereplők mozgástere, ez nekem a 17. oldal legtetején van az egyik verzió szerint, vagy pedig a 3.1.1.-nek a második bekezdése, így is fogalmazhatnék, az a) pont fölött. Szintén azt javasolja képviselőtársunk, hogy ezt vegyük ki, és miután itt szintén a nemzetközi pénzügyi helyzetére, a magyarországi kapcsolatok ezen szervezetekhez kerülnek megemlítésre az előterjesztő szerint, egy részletesebb okfejtést javasol képviselőtársunk behozni. Én ezt elfogadhatónak tartom szintén. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Talán egy picit megkönnyíteném tisztelt képviselőtársaimnak a hozzáállását, véleményét. Következtesen kettő gondolatot szűrtem át, szűrtünk át a jelentésen. Az egyik az, hogy az euroatlanti integrációnak a hatását a cukoripar privatizációjának a folyamatára, azt kezeljük. Font Sándor társelnök úr a múltkor azzal igazított helyre, hogy egy másik bizottságnak lenne a feladata a Világbank szerepét vizsgálni. Ezzel nem értek egyet, ezek a módosítók gyakorlatilag azt is fejezik ki, hogy a világbanki

szerződéseink szerkezetátalakítási programokra köteleztek bennünket, ez '82-ben kezdődött, majd folytatódott végig, és a Világbank igenis szoros kapcsolatban volt azokkal a külföldi befektetőkkel, Beghin Say és a többiek, akik később konkrétan adott cukorgyárak privatizációjára repültek rá.

Tehát minden módosítóm két gondolatot visz. Az egyik az, hogy nem spontán privatizáció történt, hanem nemzetközi erőterben történt a privatizáció, és ezt a nemzetközi erőterben való mozgást a kormányzati és Állami Vagyonügynökség igazgatótanácsa helyi rezidensként ezeket végrehajtotta. Gyakorlatilag ez a gondolat megy végig egyébként.

A másik pedig az, hogy a termelők szerepe ebben az egész folyamatban. A termelőket azzal, hogy mondjuk a '89. XIII., ami többször idézésre került már Aradszki képviselőtársamtól különösen, pontosan előírta, hogy hogy kell zajlania a privatizációnak. Akiket önök spontán privatizátoroknak neveznek, a vállalati menedzsmentet, azt én egyszerűen csak zavarosban halászó ügyeskedőknek tekintem, nem ők voltak a fő bűnösök, nem ők követtek el akár jószándékúan is, de tévedést, hanem a kormányzati szervek és onnan lebontva.

Világosan megadta ez a '89-es XIII-as törvény, hogy hogy kell privatizálni, a kifüggesztések soha, egyetlen esetben sem történtek meg, és ugyanez a törvény előírja, hogy a termelőknek minden esetben elsőbbséget kell biztosítani. Azzal, hogy nem függesztették ki, ezzel a termelők, a magyar mezőgazdasági szereplők nem tudtak ebben részt venni, és ezt viszi végig. Nem akarom most, mert idő hiányában, mert vagy az van, hogy erről a két koncepcióról gondolkodjanak tisztelt képviselőtársaim, hogy ez elfogadható vagy sem, mert biztos, hogy így részleteiben nem fogunk tudni belemenni valamennyi módosítónak. Következésképpen tehát ezt sugalljuk, hogy nem értünk egyet azzal, hogy spontán privatizáció történt, és igenis kimutatható az általunk meghallgatottakból, a rendelkezésre álló iratokból, hogy a gazdáknak a tudatos kismemizése történt ebben a folyamatban.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel van-e ehhez? *(Nincs jelzés.)* Nincs? Akkor szavazzunk róla. Én támogatom magam részéről. Ki az, aki elfogadja, hogy ez a módosítás így kerüljön be? *(Szavazás.)* Ez többség.

Konkretizálva, a 3.1.1. pontnak a második bekezdése az a) pont fölött, amelyben úgy indulna, hogy ebben a rendkívül szűk mozgástérben a külföldi szereplők, ez törlésre kerülne ez a mondatrész *(Varga Géza: Bocsnát, az egész fejezet, az az egész bekezdés kerülne törlésre, ezt a zárójelbe tett pontokkal akartam illusztrálni. Nem tettem ide az egész idézetet.)* Elnézést, ide nem ez van írva, csak a fölvezető, az a) és b) pont fölötti felső fölvezető mondatrész törlésére látok javaslatot, és helyette a másik bővítettebb fölvezető szöveg. Én a módosító indítványból ezt látom. *(Varga Géza: Törölve a teljes bekezdés, így kezdődik a módosító indítvány.)* A 3.1.1. ponton belül több bekezdés van, és az az egyik bekezdés, amit megjelölt képviselőtársunk. Én egyébként csak erre teszek javaslatot, hogy ha ez nem így értendő, akkor én a magam részéről nem fogom támogatni az indítványt. *(Varga Géza: A bekezdésre vonatkozik.)* Nem ez került megfogalmazásra a módosító indítványba. *(Dr. Józsa István: Ezzel zárja le.)* De ahhoz is tesz egy módosító indítványt, tehát nem jó, mert mindjárt áttérünk majd a 3.1.1. pont következő módosító indítványára képviselőtársunknak, tehát szerkezetileg se jó, amit javasolt. Ez a helyzet, ezzel akarom majd megerősíteni. Tehát javaslatom ez esetben a következő, mint ahogy az előterjesztés is szól, ezt a kettő mondatot, ami az a) pont fölött van, ennek a törlését én magam részéről tudnám támogatni ezzel a fölvezető szöveggel, ami itt van, de a további részek változatlanul hagyása mellett. Ha nem erre irányul az indítvány, akkor más az álláspontom, ezt rögtön jelezni fogom. *(Jelzésre:)* Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Az indítványból én is azt olvasom ki, hogy arra irányul, amit elnök úr mondott, hiszen ez a bekezdés azzal zárul le, hogy két példa erre

kettőspont, és az előző szövegben is két példa erre, kettőspont, és a példát azt már sorolja fel a javaslat. Azt gondolom, a szándék ez lehetett a Gézáék részéről, tehát amiről szavaztunk, és ez így jön össze, hiszen most butaság lenne a példákat kitörölni, pont arra hivatkozik, hogy utána jön a két példa. Ez van a szövegben leírva.

ELNÖK: Akkor így rendben van? Varga Géza?

VARGA GÉZA (Jobbik): Igen, tehát a két példát az előtte lévő bekezdésszel akkor, azzal pontosítjuk, vagy még erősebben kihangsúlyozni javasoltam.

ELNÖK: Akkor egyről beszélünk, az a) pont fölötti kettő mondat, amely úgy kezdődik, hogy „ebben a rendkívül szűk mozgástérben”, ez a mondat és a következő mondat törlődik, helyette egy bővebb kifejtés a pénzügyi világ helyzetéről, amire utalást tesz ez a most törölt felvezetés is, egy részletesebb felvezetést javasol Varga Géza. Erről azt szavaztuk, hogy ez rendben van.

Most térünk rá arra a 3.1.1.-es módosító indítványra, amely ugyanezen oldal, már akinek a 17-es oldal típusú jegyzéke van, tehát ez a fejezet legutolsó mondata, a 3.1.2. pont előtti mondat. Tehát ez a 3.1.1.-nek az utolsó mondata, hogy „a privatizáció jogi környezetét egyrészt a már hivatkozott, időközben módosított '90. évi VII. törvény” ezt a mondatot javasolja törölni képviselőtársunk következő indítványa, és egy még bővebb kifejtést tenni ezen mondat helyett. Én magam részéről ebben kétkedek, hogy ez így helyes lenne-e.

Az egy tárgyyszerű közlés, ami ide leírásra került, ugyanakkor a módosító indítvány, sajnos azt kell mondanom, ez esetben nem indítvány, hanem vélelem és feltételezés, amelyet a hozzánk beérkezett dokumentumok alapján nem tudunk leírni a jelentésbe. Olyan mondatokat, mint ami a módosító indítvány kibővített mondata, hogy „a felpörgetett csődhullámban nyilvánvalóvá vált a hazai tőke hiánya, a pénz így kiváltott gyors inflációja közepette, valamint akinek mégis volt likvid forrása, egyedül az állampapírban kapott inflációt követő hozamot, nem gondolkodhatott ésszerű tulajdonszerzésben”, szóval ilyen mondatokat egy bulvársajtóban elemző újságíró leírhat, hogy ő erre a következtetésre jutott, de egy parlamenti bizottság nem, mert ezekhez a mondatokhoz nekünk nincs vizsgálati anyagunk. Erre utaltam múltkor, ilyen területekre nem terjed ki a bizottságunk vizsgálati területe, nem volt felsorolva a határozati javaslatban sem, ami alapján a bizottságunk működik, hogy ilyen területeket vizsgáljunk. Én úgy érzékelem, hogy ez a mondatrész, amit most bővítésre javasol képviselőtársunk, gyakorlatilag a logikáját lefedi teljes egészében az a fölvezető mondatrész, amit az előbb viszont beszavaztunk.

Kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Egyetértek elnök úrral abban, amit elmondott, de ebben a módosítóban nekem van két olyan mondat, ami szerintem adott esetben még helyénvaló is lenne ebben az anyagban. Ha jól emlékszem, akkor meghallgatásokon többször volt arról szó, hogy amúgy a cégek eredményesen működtek volna, csak olyan magasak voltak a banki kamatok, hogy pénzügyileg nem tudták gyakorlatilag utolérni magukat. Elsősorban nem a gazdálkodással volt a probléma, hanem a nagyon magas kamatterhekkel, és mondjuk ebben a mondatban az elején van, a felpörgetett csődhullám, onnantól egyetértek elnök úrral, csak inkább a hangsúlyt szeretném felhívni, hogy többször elhangzott, hogy olyan magas pénzügyi terhek voltak a kamatokkal meg egyéb módon a cégeknél, hogy hiába tűntek úgy, hogy eredményesen dolgoznak, egyszerűen pénzügyileg nem tudták utolérni magukat. Mondjuk ebben az első két mondatban van egy ilyenfajta utalás. Tehát esetleg azt megfontolásra alkalmasnak tartom, hogy ezt benntartsuk ebben a rendszerben.

ELNÖK: Igen, az a helyzet, hogy olyan fázisában vagyunk a bizottsági ülésünknek, amikor most már a harmadik alkalom az, amikor módosító indítványt lehet tenni, és múltkor úgy döntöttünk, ha jól emlékszem, hogy a most benyújtott módosító indítványokról döntünk. Tehát módosító indítvány módosítására nincs lehetőségünk, hiszen az egységes szerkezetet szeretnénk létrehozni. Egyébként az a felvetés, amiről Horváth István beszél, más fordulatban, másik szakaszban kiolvasható. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Itt csupán az a szándék vezetett, amikor a mondat törlésére tettem javaslatot, hogy ne szűkítsük le egy adott törvényre, hogy az határozta meg. Úgy szól a törlendő mondat, hogy a privatizáció jogi környezetét egyrészt a már hivatkozott, időközben módosított '90. évi VII. törvény, továbbá a vagyonpolitikai irányelvek határozták meg. Gyakorlatilag ezt bővíti, ezt nem vitatva természetesen, amikor egy törvény ad kereteket, ez ugyancsak egy korhű jeliséggel bővíti. És azt gondolom, ezek elhangzottak, a meghallgatottak szavait és véleményét, és mindent felhasználtunk abban, amikor ezeket fogalmaztuk, tehát igenis elhangzott ez, hiszen Horváth István képviselőtársam is emlékszik ilyesmire. Most én nem akarom az ilyesmit, az nem egy egzakt szó, szerintem egyáltalán nem egy bulvár megfogalmazás az, hogy akinek volt likvid forrása, az állampapírba tehette, ezek tények. Ezek kortörténeti tények, akár újságcikkeket hozhatnék ennek az alátámasztására, mint ahogy társelnök úr is újságcikkekre is hivatkozik. Tehát én nem gondolom, hogy ebbe bármi olyat írtunk, ami eddig nem hangzott el a bizottságban, és ugyanazzal a szándékkal, amilyenek az előzők voltak, hogy ennek a nagyon lerövidítő, nagyon leszűkítő mondatnak a perspektíváját tágítja a javasolt új szöveg.

ELNÖK: Igen, de mint említettem, az a tényszerű közlés, amit a szakértő urak tettek, hogy „a privatizáció jogi környezetét”, és itt folytatja, hogy mi írja le a jogi környezetét, azt véleményem szerint helyesen írja le. Az, amiről Varga Géza képviselőtársunk beszél, az a nemzetközi pénzügyi világ helyzetét is próbálja idehozni, ehhez a jogi környezethez. De az nem jogi környezet, az a kis problémám. És erre való utalást bőségesen elégnek tartom az előbb beszavazott módosító indítvánnyal, amely ugyanezt a logikát fejt ki, hogy voltunk egy világgazdasági helyzetben is, nemcsak hazai jogi környezetben, amit mi egyébként spontán privatizációnak nevezünk. Hanem emellett létezett egy világgazdasági helyzet, mi több annak pénzügyi vonatkozása, és ezt a módosítást éppen azért javasoltam befogadni, hogy érzékeltessük, egyetértve Varga Géza logikájával, hogy nemcsak jogi környezet volt és abban nemkívánatos elemek, hanem volt egy világgazdasági helyzet, és egy pénzügyi csoporthoz való kapcsolódás még szocialista időszakunkban is. Véleményem szerint az előző indítvány ezt a helyzetet tökéletesen adja vissza, ezért nem javaslom ezt a második indítványt. Egyébként nem helyes, pontatlan, felületes megfogalmazást nem javaslok befoglalni a jelentéstervezetünkbe. Azt kérem, hogy fogadja el a felvezető mondatban, hiszen ez a szakasz erről szól. Én úgy érzem, hogy megadtuk a felvezetésben azt a pénzügyi környezetet, aminek igen, magyarországi viszonylatokban egy jogi környezete is volt. Erre tesz utalást a jelentéstervezet. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem tudom, hogy kompromisszumos javaslatként anélkül, hogy bármelyik szöveget módosítanánk, hogy akkor a törlést visszavonom, nem törölve, hanem új szöveggé a javaslatot betenni. Ez talán kompromisszumos, mert akkor esetlegesen az eredeti...

ELNÖK: A javaslat az utolsó mondat törlésére irányul, és helyette az aláhúzott szöveg beillesztésére. Másban nem tudunk dönteni, mert ez a javaslat. *(Varga Géza: Jó.) (Jelzésre:)* Ivanics Ferenc.

IVANICS FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen. Elnök úr! Tisztelt Bizottság!

A 3-as számú módosító indítványról beszélünk ugye? Nehogy félreértés legyen. (Elnök: Igen.) Csak azért, mert itt tényleg vannak olyan megállapítások, amikkel szívem szerint egyetértek, de általánosítva nem teljesen igaz a magyar gazdaságra. Az szerepel benne, akinek mégis volt likvid forrása, egyedül az állampapírban kapott inflációt követő hozamot, nem gondolhatott ésszerűen tulajdonszerzésre. Mint tudjuk, ez az időszak azért a tulajdonszerzések időszaka is. Ha ezt beleírjuk, akkor azt mondjuk, mintha sokan nem szerezhettek volna tulajdont, holott nagyon-nagyon sokan, lásd előző miniszterelnök, a kettővel előtti, ilyenkor szerzett vagyont. És ugyanígy a vállalatok... (Közbeszólásra.) Ja igaz, köszönöm, az előző kettő miniszterelnök, vagy három, a vállalatok képtelenek voltak reálnyereséget felmutatni, a pénzügyi költségeik tönkretették mérlegüket. Ez sem igaz minden vállalatra. Igaz összességében sok vállalatra, de nem igaz minden vállalatra. A mondatok viszont ezt sugallják, egy olyan képet rajzolnak fel, ami az akkori gazdaságra jellemző, de nem ennyire általános.

Azt gondolom, hogy a szöveg ilyen módon túlzó, bár sok olyan megállapítást tartalmaz, amit tényleg jó lenne, ha rögzítenénk az emberek fejében, hogy fontos szerepet játszottak.

ELNÖK: (Jelzésre:) Igen.

VARGA GÉZA (Jobbik): Az látható, én nem akarom húzni a vitát, de természetesen, pedig érdemi ez a vita, hogy legalább egy mai meghosszabbítást, az ülés mai meghosszabbításával, ami a javaslatban elhangzott éljünk. Hiszen azt kifogásoltam az előző ülésen is, hogy szerintem méltatlan az, hogy egy jelentéstervezet, ami kikerül a kezünk közül, ami történelmi dokumentumként letétbe lesz helyezve, arra kevés időt töltöttünk a 180 napból. Ezért én azt gondolom, hogy ezek a viták nem lettek lefolytatva. Az előző ülésen említette elnök úr, hogy 8 nap maradt a jelentéstervezetre. Ez a mai nap már egy ráadás volt, hogy ezt a 8 napot hosszabbítsuk meg. A rövid ügyrendi javaslatom az, hogy éljünk azzal, amit elnök úr javasolt, hogy a szavazások után ülünk össze újra, mert én most nem akarom húzni az időt, mindannyiunkat vár az ülésterem, ugyanakkor viszont érdemi hozzászólások vannak, és érdemi a vita.

ELNÖK: Igen, javaslatot fogok tenni 13 órás kezdésre, pontosabban az azonnali kérdések után. Az azonnali kérdések befejezésekor javaslatot fogok tenni az ülés folytatására, mert ha jól tudom, utána már nincs szavazási kényszer, mert elkezdődik a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló részletes vita és egyéb törvények. 13 órakor tervezi a napirend, hogy az azonnali kérdések befejezésre fognak kerülni.

VARGA GÉZA (Jobbik): Konkrétan a 13 órát, ha kérhetném.

ELNÖK: Azért nem tudom meghatározni, mert ez lehet, hogy mozgóidőpont lesz, természetesen. Jó, 13 óra, de ezt az Egyebekben. Most pedig úgy gondolom, 35-ig folytathatjuk a beszélgetést, mert 35-kor már a napirend előtti felszólalások után a napirendi pontok elfogadásában már szavazóképesnek kell lennünk. (Jelzésre:) Pongrácz Tibornak adok szót.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Köszönöm szépen, elnök úr. Én csak két dologra szeretném felhívni a figyelmet, amit Varga képviselő úr mondott, annak a vonatkozásában, illetve a javaslat vonatkozásában. Itt végigmehetünk tételesen a javaslatokon, de elnézést kérek, tárgyi tévedések vannak ezekben a javaslatokban. Mondjuk ez a megállapítás, hogy az

„igazgatóknak büntetőjogilag fenyegetett felelősségévé vált a rövid idejű fizetési késedelem esetén is a csődjelentés”, ez számos okból nem állja meg a helyét.

Egy. A felszámolás kötelező bejelentésének elmulasztásával kapcsolatos büntetőjogi szabályozás a 2000-es években jelent meg.

Kettő. Nem csődjelentési kötelezettség volt, a csőd és a felszámolás nem ugyanaz, és olyan, hogy csődjelentés nincs. Csődeljárást indíthat valaki maga ellen, egyszerűen a mondat rosszul van megfogalmazva.

Ugyanúgy a késedelmi kamat vonatkozásában duplán alkalmazandó az a Ptk.-ban szereplő rendelkezés volt, és nem kötelezően alkalmazott, a felek szabadon állapodhattak meg a késedelmi kamat mértékében. Ezt most csak kettő volt, amit kiemeltem a dologból, de még számosat ki lehetne emelni, ami nem felel meg.

Még egyetlenegy dolgot csak mint szakértő javasolnék a bizottságnak. Én emlékszem a Parragh-bizottság működésére és annak a következményeire, különösen az abban involvált Parragh képviselő úrnak az utána való bírósági szereplésére. Azért azt mondani így mondatszerűen, hogy az IMF meg a Világbank, és annak hazai rezidense az ÁVÜ, ez így a hazaárulás megfogalmazása, és én azért ilyen nem mernék elmondani, megmondom őszintén. Annál is inkább, mert ezeket, legalább is azok az anyagok, amiket én láttam, nem támasztották alá. Ha ilyen forrásokra hivatkozunk, ilyen megállapításokat akar tenni a tisztelt bizottság, akkor azt a forrást ezek alapján javaslom pontosan beidézni, nehogy aztán az legyen, Martonyi külügyminiszter úr már bizottsági ülésen is jelezte, hogy nem nagyon ért egyet bizonyos megfogalmazásokkal, nehogy aztán nemkívánt jogi következményei legyenek a bizottság munkájának, hiszen a ténymegállapítások esetleges valótlanságáért a bizottság tagjai is felelni fognak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen, én ezért is javasoltam, hogy ez a második indítvány ebben a formájában ne kerüljön bele, nincs értelme tovább indokolnom. Úgy érzem, az első indítvány megfelelően hangsúlyozza a nemzetközi pénzügyi környezetet. Akkor erről szavazunk, ki az, aki támogatja ezt az indítványt. *(Szavazás.)* Ez kisebbség, nem kapta meg a bizottsági többséget.

A következő a 4. számú módosító indítvány, amely a 3.1.2. elé szeretné beilleszteni a jogi környezet, egy új szakaszt nyitva meg. Nem vagyok jogász, átolvastam ezt a felvezetést, nekem elvi kifogásom nincs ellene, és egyelőre én nem találtam olyan fordulatot benne, ami ne lenne tényszerű. De itt kérném szépen szakértő urat és joghoz értő társaimat, hogy gondoljuk meg, mert az a logikája az indítványtevőnek, hogy jogi környezetbe is helyezzük el, ne csak a magyarországi privatizációs szempontrendszerrel írjuk itt le. Az is rendben van, maradjon ott, de a 3.1.2. ponttal a jogi környezetet jelöljük, és 3.1.3. pont legyen az eddigi 3.1.2., és most a 3.1.3. lesz majd a magyarországi privatizáció szempontrendszere. A jogi környezetet vázolja. Nekem mondom, egyetlenegy aggályom van, hogy én nem vagyok képes arra, hogy az itt leírtakat lektoráljam, hogy valóban ezek a jogi környezetek ilyen módon helytállóak-e, amit itt az indítványtevő tesz. Én amit végigolvastam, emlékeimben mint parlamenti képviselő, valamint az itt meghallgatottak és dokumentumokat beküldők részéről azt mondom, hogy valahogy így történt ez a jogi környezet, csak mondom, nem tudom, hogy van-e benne olyan, ami nem idevaló, vagy kimaradt belőle olyan, ami kellene még. Ez egy picit elbizonytalanított az elfogadásában. *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibornak adok szót, majd Horváth Istvánnak.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Igen, köszönöm szépen, elnök úr. Az első része, a felsorolt jogszabályok máshol is szerepelnek, hiszen tételesen a végén a jogi környezetben a bizottságban felvetett kérdésekre a válaszban fel vannak sorolva ezek a jogszabályok. Az én megítélésem szerint egy szerződés dokumentum, ami a jog alapján keletkezett, de az nem jogszabály, az nem a jogi környezet része. A nem létező szabályozás, illetve az akkor

Magyarországra nem releváns szabályozás, hiszen az Európai Uniónak mi nem voltunk része, az szintén nem része a jogi környezetnek, ekkor egyetlenegy ilyen értelemben releváns dokumentum volt, az a '94. évi I. törvénnyel kihirdetett társulási szerződés az Európai Unióval, amelyik a cukor védővám és általában a védővámrendszer leépítésében játszott bizonyos szerepet, de egyebet nem.

A dőlt betűvel kiemelt részek vonatkozásában arra kívánom felhívni a figyelmet, hogy attól függően, hogy melyik privatizációról beszélünk, az első hét társaság privatizációja nem az itt leírt módon történt. Itt nem átalakulások történtek, hanem az történt, hogy az állam és a külföldi befektető közösen hozta létre a részvénytársaságot, Petőházát, Kaposvárt és így tovább. Az állam bocsátotta rendelkezésre nem vagyoni hozzájárulásként a vagyont, és a külföldi befektető adta hozzá a szükséges működő forgótőkét. Az, ami itt le van írva, az abszolút irreleváns ebből a szempontból.

A Magyar Cukor Rt. vonatkozásában történt egy ilyen átalakulásos folyamat, de ott is az történt, hogy átalakították az öt céget részvénytársasággá, utána a részvénytársaságok 50,1 százalékát értékesítette az ÁVÜ az Ötök részére, és ezt követően előírta nekik a fúziót, és ezt követően került sor a fúzióra. Úgyhogy az itt kiemelt rendelkezések, kiemelten a termelők részvényjegyzésben való elsőbbsége és így tovább, az nem releváns, mert nem arról szól a dolog, ami adott esetben történt.

ELNÖK: Köszönöm, tehát ha jól értem, az idézett dőlt betűs tényállás, hogy így írta le, de ez egy idézet a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló törvény, de a cukorgyárak nem így alakultak át, ha jól értem. *(Dr. Pongrácz Tibor: Igen.)* Tehát az itt leírtak tényállások, csak nem vonatkozik épp a cukorgyárakra, mert nem ezen a folyamaton mentek keresztül. Rendben, értem. *(Jelzésre:)* Horváth István és utána majd Varga Géza.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Én átolvasva Varga Géza képviselőtársam gondolatmenetét és igazából az indokokat, én is azt gondolom, hogy 95 százalékban azonosan és hasonlóan gondolkodom, tehát szerintem helyénvaló, csak én azt gondolom, hogy nem feltétlenül ebben a jelentésben kell mindent így áttemelni. Inkább az tűnik vissza, hogy korábban Gézáék azt javasolták, hogy általában a magyar élelmiszeripar privatizációval, meg úgy a privatizációval kapcsolatban valamiféle vizsgálóbizottság legyen. Attól félek, ha túl sok általánosságot viszünk be ebbe az egész anyagba, akkor pont a lényeg vesz el. Mi egy cukoripar privatizációs bizottság vagyunk, annak van egy általános áttekintése ebben a tematikában. Én egy kicsit ezt is túlzottnak tartom, de maximum egy vagy két oldalban leírt valamiféle általános és korrekt helyzetképet, amit szerintem az anyagban Tiborék jól meg is fogalmaztak. Viszont ha ezt túltupírozzuk, akkor meg pont a lényegről veszik el a hangsúly, hogy tényleg mi történt a cukorgyárakkal. Azt gondolom, hogy Géza, ezeknek az indítványoknak a megállapításai többségében tényadatok és helytállóak, meg IMF meg világgazdaság meg stb., de pont a mi bizottságunk súlyát veszi el a túlzott kitekintő meg makrogazdasági anyagok áttemelése.

Ebből a kifogásból én személy szerint nem támogatom, hogy ilyen részletesen, azt se értem a felét, hogy pontosan mi meg hogyan, merthogy hivatkoznak az országgyűlési határozatokra, amit most így nem lehet feltárni. Ha ezt tényleg érdemszerűen meg szeretném szavazni, akkor legalább van 20 országgyűlési határozat, azokat kellene ismerni. Szerintem ezeket meg kvázi nem ismerjük, ami általában a privatizációra vonatkozott. Szerintem egy kicsit túl bő, nehogy a végén elveszen a lényeg, ebből a szempontból nem javaslom ennek az ilyenfajta áttemelését.

Köszönöm.

ELNÖK: Varga Gézának adok most szót.

VARGA GÉZA (Jobbik): Igen, hát azt természetesnek tartom, hogy szakértő úr védi az eredeti változatot, hiszen ezt ő fogalmazta meg. Itt ezzel a módosítóval, meg néhány máskor is ez visszaköszön, a jelentésnek azt a hiányosságát igyekeztem javítani, hogy ne esszészerű leírás legyen, hanem mutasson be egy jogi környezetet. Értem én, hogy a felsorolásban ott vannak ezek a jogszabályok, hiszen azt egyikünk sem tudja meg nem történné tenni. Azzal mélységesen nem értek egyet, hogy ezek a jogszabályok nem befolyásolták a cukoripar privatizációját, hiszen ha az indoklásnak azt a mondatát figyeljük, hogy ezzel szemben a cukoripari vállalatok társasággá alakulásakor, tehát '90 és '91 között megfelelő szabályok védték a hazai érdekeket az élelmiszeriparban, így a cukoripart is beleértve. Ez, hogy védték, nagyon fontos abból a szempontból, hogy spontán privatizáció történt vagy sem. Itt megint csak az indoklásban írom azt, hogy ezeket a jogszabályokat betartották volna azok az ügyeskedők, akiket most a spontán privatizáció nyerteseinek vagy zavarosban halászóinak nevezünk, ha ezeket betartatták volna velük a kormányzati szervek, az ÁVÜ igazgatótanácsa, stb., akkor nem történt volna meg az, ami történt, illetve nem úgy történt volna.

Ebből a szempontból a szándékomat tudom én csak mondani, nem akarok itt körömszakadtáig érvelni, hiszen azt gondolom, már az eddigiekből is kell, hogy érezzék képviselőtársaim, hogy milyen irányba szeretnénk. Az, amit leírtunk, az úgy egy olvasó számára egy esszészerű leírás, és éppenhogy kevés benne a jogszabályi hivatkozás. Lehetséges, hogy én itt most az ingaelv alapján túlbillentem azzal, hogy túl sok jogszabályt hozok be, ezt valahol elfogadom, de szakértő úr ilyen véleményét, hogy ez nem releváns a cukoriparban, ezt nem tudom elfogadni.

Elnök úr, ha nálam van a szó, napirend előtíre vagyok bejelentkezve, el kellene mennem.

ELNÖK: Jó, akkor méltányoljuk ezt, itt rendelem el a 13 órát, illetve ha ez nem pontos, akkor az azonnali kérdések utáni időpontban, tehát 13 óra, ha addig elhangzik az azonnali kérdések, ha addig nem, akkor pedig az azonnali befejezte után itt találkozunk. Az ülést megszakítjuk, nem új ülés kerül elrendelésre, hanem megszakítjuk, és 13 órakor innen folytatjuk. Szünetet rendelek el.

(Szünet: 10.24.-13.08.)

Folytatjuk a szünettel elrendelt bizottsági ülést. A 4-es módosító indítványnál tartottunk, amelyben a jogi környezet leírását javasolta az indítványtevő, hogy egy ilyen fejezetet nyissunk meg, és megpróbálta a jogi környezetet vázolni, hogy ez hogyan is épült fel 1988-as kezdéssel egészen a '91-es, már új parlamenti években, amikor több országgyűlési határozat is foglalkozott a privatizációs szándékkal és az abban javasolt magatartási formákkal, most így összegezném. A bizottsági tagok és szakértő úr által felvetett kifogás és ellenvélekedés az volt, hogy nem önmagában a jogi környezet leírása okozhat gondot, hanem az, hogy nem helyes ez a jogi környezeti leírás, és konkrétan nevesítésre került, hogy a '88. évi VI. törvényből vett idézet, (Dr. Pongrácz Tibor: '89 évi.) A '89. évi? Elnézést, köszönöm a segítséget. Ami dőlt betűvel terjesztett elő Varga Géza képviselőtársunk, ilyen nem található ebben a törvényben. Az nagyon kellemetlen, hogy ha olyan utalást teszünk egy javaslatban, mintha ez a leírt változat egy törvény szó szerinti idézete lenne, miközben ilyen nincs benne. Ez volt az egyik, talán legfontosabb vagy legsúlyosabb kifogás, a többi kifogást is itt megemlítették képviselőtársaink, fontosságokat, illetve értelmezéseket másképp látva, mint ahogy az előterjesztő ezt tette. Hogy visszaidézzem magunkat is, hogy hol fejeztük be fél 11-kor a délelőtti ülésünket. (Jelzésre:) Horváth Istvánnak adok szót.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Ismételten azt javasolnám, amit már reggel mondtam, hogy szerintem, ha belemennék ezeknek a különböző részleteinek az

elemzésébe, akkor rossz úton lennénk, hiszen ez a javaslat túlmutat a mi hatáskörünkön meg feladatkörünkön. Azt próbálom javasolni, ha van arra lehetőség, ügyrendiben szavazzunk arról, hogy ezt támogatjuk-e vagy nem, mert ha nem támogatjuk, akkor mehetünk tovább. Most viszont belemenni itt ebbe a három oldalba én nem tudnék jó szívvvel, hiszen olyan országgyűlési határozatokra meg rendeletekre meg egyebekre hivatkozik, amiket nem is ismerünk. Az, hogy ezt érdemben lehessen értelmezni, erre szerintem nincs is módunk, és még egyszer azt mondom, hogy nem ez a feladat, a makrogazdaságnak az ilyenfajta elemzése túlmutat a feladatunkon, tehát erről a pontról kérek szavazást.

Köszönöm.

ELNÖK: Nekem nem is az a gondom, értem, hogy ismerjük vagy nem ismerjük, elvileg ismerhetnénk, ezt hozzáteszem. Én nem ismerem minden fordulatát az itt felsorolt törvénynek és határozati javaslatoknak, de az, hogy itt beazonosítottunk néhány idézett törvényt a szó szerinti idézetet, és ilyen nem található a jelenleg is fellelhető adattárban, ez viszont kellemetlenebb annál, minthogy ismerjük-e minden törvény minden variációját, amit itt az előterjesztő felsorolt.

A vitában itt tartottunk, kifejtettük azt hiszem mind az ellenzéki, mind a kormányoldali vélekedést, erről én most merek elrendelni szavazást, remélem, nem megsértve ezzel az indítványtevőt, hiszen számos indítványa van, amelyikről még szavazunk. (*Varga Géza megérkezik az ülésre.*) Na, akkor még egy összefoglalót teszünk az indítványtevő kedvéért. Szavazás előtt állunk abban a 4-es számú módosító indítványban, amelynél a kifogások nem az iránt merültek fel, hogy miért ne lehetne egy megnyitott szakaszban jogi környezetet is összesűrítve felvázolni, hanem ez az indítvány olyan szövegkörnyezetet is alkalmaz azt a látszatot keltve, mintha az egyik törvény szó szerinti idézet lenne, ami igazából nincs ebben az idézett '89-es törvényben. Tehát leginkább ez volt többek között a kifogás további más kifogásokkal is, csak megjegyzem. Ilyet egy bizottság valóban nem tehet, hogy hivatkozik úgy egy törvényre, ahol szó szerint idéz, azt a látszatot kelti, hogy szó szerinti idézet, miközben ez nem szó szerinti idézet. Lehet, hogy az indítványtevő idézete vagy valamilyen cikkszemelvényből való idézet, de a törvényben ilyen nincs, nem ebben a szövegkörnyezetben van, leginkább ez a gondunk, tehát ilyet biztos, hogy nem fogunk tudni bevállalni a módosítások körébe. (*Jelzésre:*) Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem azt mondja, hogy ez a '89. XIII-ból idézet, hanem annak néhány rendelkezésére hivatkozik. Tehát ha kiveszem a dőltet, akkor mennyivel más a helyzet? Tényszerűen erre vonatkozóan történik benne rendelkezés. Most az, hogy ezt a saját szavaimmal írom le, az mit változtat a lényegen?

ELNÖK: Sokat. Vagy olyan kommenteket fűzünk, mint ami már van elfogadott módosító indítványod több alkalommal, hogy te lényegi üzenetnek és mondatoknak láttad az eddigi, hozzánk érkezett jelentésekből, dokumentációkból és az elmondottakból, vagy pedig azt a látszatot keltjük, hogy idézőjel közé tesszük, tehát hogy szó szerinti. Minekutána kiderül, hogy ez így nem lehető fel, többek között még egy probléma volt ezzel, hogy ugyan ez egy átalakulási formát leír, de a cukorgyárak konkrétan nem így alakultak át a privatizálást megelőző időszakban. Ráadásul még egy összhang kérdése is, ha jól értettem szakértő úr akkori megjegyzését, még egy összhangkérdés is van, hogy ez lehet, hogy elfogadott elv lett 90 után, csak a cukorgyárak konkrétan nem ezen elvek alapján kerültek privatizálásra. Itt tartunk most ebben a vitában. (*Jelzésre:*) Aradszki András, szakértő úrnak, Pongrácz Tibornak és újra Varga Gézának.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Nem akarok nagyon mélyen belemenni. A tervezetben eddig szereplő jogszabály-ismertetések kellő mélységűek,

és kellő módon mutatják be azt az állapotot, hogy hogy történhetett ez a privatizálásra való előkészítés, és hogyan történhetett meg az elmondottakból, akik itt voltak az ülésen és megtiszteltek minket azzal, hogy elmondták a történetet, amit ők úgy láttak, ahogy történt. ezzel együtt már olyan nagy mozgástere nincsen, mert abban is van rengeteg ellentmondás a tényleges jogi szabályozás és a jelenlévők elmondásai alapján. Még egy ilyen vélemény jellegű esszé típusú anyaggal, ami nem tökéletesen tükrözi a jogszabály célját, tartalmát, belső logikáját, én ezt nem javaslom. Itt nem igazán a jogszabályi háttérre kellene fókuszálnunk, hanem az eddigi arányokat megtartva a következményekre. Az meg szerintem kellő módon bemutatja ezeket a következményeket, és arányt azért kell tartani, mert ez nem jogtörténeti dolgozat, amely arra hivatott, hogy feltárja a jogszabályoknak a kialakulását és annak hatását a társadalomra. Én azt mondom nagy tisztelettel jobbikos képviselőtársamnak, hogy ez nem idevaló.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Pongrácz Tibornak adok szót. *(Hanó Miklós: Volt egy ügyrendi javaslat, azzal foglalkozunk már.)*

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Bocsánat, én csak annyit akartam megjegyezni az idézet vonatkozásában, hogy az idézet szövegében szerepel az ÁVÜ. A '89. évi XIII. törvényben nem szerepelhet az a szervezet, ami a '90. évi VII. törvénnyel jön létre. *(Elnök: Alakul meg.)*

ELNÖK: Horváth István indítványának megfelelően szavazást rendelék el erről. Ki az, aki támogatja ezt az indítványt? Ez kisebbség, egyharmadot se kapott.

5-ös módosító indítvány, amely arra tesz javaslatot gyakorlatilag, hogy az előző pont elé beszúrt, és most már mégiscsak maradjon a 3.1.2. pont, tehát a jelentéstervezetben 3.1.2. teljes egészét vegyük ki, és ehelyett a javaslattevő teljesen új szövegkörnyezetet illesztene be. Én megpróbáltam azokat a kifogásokat megnézni, amit az indítványtevő tesz az indoklás részében is, megnézve a 3.1.2. eredeti verzióját, és összességében azt javaslom, hogy ezt az indítványt ne fogadjuk így el.

Megjegyzem, az a módosítás, először van egy kritikai része, hogy nem helyes és nem pontos – mondja az indítványtevő – az a, b, c, d, pontok és a felsorolás így nem pontos, és ezért javasolja, hogy ezt vegyük ki, és ő majd javaslatot tesz, hogy szerinte mi az abszolút pontos megfogalmazás. Abban is lehet vita, hogy nem pontos-e. Úgy érzem, hogy ez megállja a helyét. Mindent lehet még ragozni, ezt is hozzáteszem, persze, mindent lehet, de mégiscsak egy jelentéstervezetnél egy összegzést akarunk létrehozni. Az a verzió, amit helyette javasol, az totál alkalmatlan az én megfogalmazásom szerint egy jelentéstervezetben. Olyan aláhúzott szövegrész, amit helyette javasol az indítványtevő Varga Géza leírni ebben az 5. bekezdésnél például, de sorolhatnám, nem is akarok belemenni, ami úgy kezdődik, hogy „harcdezett nyugati cukorgyártók pontosan ismerték a magyar üzemeket a nemzetközi szervezetek együttműködése, statisztikai adatok alapján, és úgy ítélték meg, hogy tudatosan felosztották egymás közt...” nem részletezem. Őszintén mondom, ilyen szövegkörnyezetet egy tényfeltáró bulvársajtóíró, például Moldova György vagy Blikk, szóval aki sejtésekből tud egy érdekes következtetést levonni, de ilyen szóhasználattal, ilyen áttételes utalásokkal nagyon komoly kockázatokat jelentene, hogy ha egy jelentéstervezetben ilyen megfogalmaznánk nem beszélve arról a felvetésről, amit itt szakértő úr említett, hogy arra is figyeljünk, hogy olyat írjunk le, mert ez a Parlamentnek egy hivatalos irománya lesz. Szeretném hangsúlyozni, most azért mondom külön a jelenlévő Jobbik képviselőknek, mert ők még ezzel nem találkozhattak, hogy mi az, hogy hivatalos iromány. Innentől kezdve aki ezt beterjeszti, annak azt meg kell tudni védeni, és netán jogi fórumok előtt is, ha netán arra kerülne sor, ott is meg kell tudni védeni. Ilyen értelemben fokozott a felelősségünk, rejt valamennyi kockázatot a

megállapítása, és olyat ne tegyünk, amely a bizottság vizsgálati anyagából nem tűnhet egyértelműnek, sőt arra utal, hogy sejtésekből és információkból mégiscsak azt lehet tudni, hogy ez a folyamat egy előre elképzelt stratégiai játék alapján történt meg, amiben szinte a privatizátorok már kiegyeztek. Ezt ha valaki megkifogásolja jogi fórumok előtt, akkor csak megemlítem, nekünk azt kellene bizonyítani, hogy mi tudjuk bizonyítani, hogy ők előre kitervelten ezt eltervezték, és így foglalták el a magyar cukoripart. Tartok tőle, hogy nincs olyan információ birtokában egyikünk sem, aki ezt tudná bizonyítani, ennek az igazát. Sejtéseink, vélelmünk lehet, ezért mondtam, hogy a bulvársajtó és egyéb megengedhet magának utalásokat, részinformációkból egy okozati cselekményt felépíthet, aztán ezt hiszi valaki, vagy nem hiszi, mi ennél komolyabb szervezet vagyunk. Tehát olyan mondat, hogy „mindenki ismer mindenkit”, ezek egy bizottsági ajánlásban nem formális mondatok. Éppen ezért, mondom, felsorolhatnám, a zárógondolatainál kijegyzeteltem magamnak az FVM főosztályára utaló megjegyzéseket, nyitott kérdéseket, hogy miért, mert folyamatban van, tehát ezt egy bizottsági jelentésben nagyon javaslom, ezeket kerüljük el. Tartalmi részével is azt hiszem, hogy komoly vitáink lennének. Elfogadva azt az indítványtevőnek, hogy ő tudott volna ennél pontosabb 3.1.2. verziót összeállítani, de akkor lehet, hogy az lett volna a helyesebb, hogy azokat a pontokat konkretizálja úgy, ahogy itt a lábjegyzetben benne van számokkal, hogy ez ezt mondta, ebben az irományban volt fellelhető, tehát ennek a következtében merem ezt ide leírni, ha véletlen valaki az iránt érdeklődik, hogy hogy gondoltuk mi azt a mondatot, ami ott szerepelt. Azért gondoltuk, mert itt nekünk erre iratunk van, és elhangzott mondatokat idézünk. Ez nem látszik az indítványtevő módosító szövegéből. *(Jelzésre:)* Varga Géának adok szót.

VARGA GÉZA (Jobbik): Hosszú volt a kommentár, ezért nem biztos, hogy minden részletét tudom, de most a megfogalmazás pongyolaszerűségére hivatkozott társelnök úr. Maga az, hogy spontán privatizáció történt, ez is bulvárkifejezés, mert ezt egyetlen törvény nem kezeli, és nem írja le. Nem tudom igazán, hogy most az 5-ösről vagy 6-osról beszélünk, mert az 5-ösben csak törlést javasoltam, ott nincs aláhúzva semmi, csak egy hosszú indoklás van. *(Elnök: 6-os.)* Jó, tehát az 5-ösnél tartunk, de akkor a 6-os...

ELNÖK: Az 5-ös az volt, hogy tüntessük el a 3.1.2.-t, és ehelyett tegyünk egy teljesen újat.

VARGA GÉZA (Jobbik): Csak a pontosítás miatt, mert nem hangzott el, hogy az a 6-os módosító.

ELNÖK: 6-os módosító. 5-össel kezdődik, de 6-osban ér véget, 5-ös eltörli, 6-os meg helyette berakja.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nyilván itt most elhangzanak állítások, és egy igen mellé egy nemet nem akarok hozzátenni, mert ez nem vezetne most sehova, és erre most így nincs időnk. Nekem ez nem mutat semmi mást, azt gondolom, amiket ide leírtunk, azok jogszabályokkal alátámasztottak, jogszabályokkal, szerződésekkel, újságcikkekkel, ugyanúgy írottan, mint ahogy a jelentés egyéb részei. Azt gondolom, hogy ez azt mutatja csak, ez a probléma, amiben benne vagyunk, hogy kevés idő volt a jelentésre, a jelentés megvitatására. Társelnök úr, akármennyire kiverem ezzel a biztosítékot, az a bizonyos 172 nap szemben a 8 nappal. *(Hanó Miklós közbeszólására.)* Nem kötelező részt venni, Miklós, ha unod, amit mondok. *(Hanó Miklós: Miért nem jöttél be hamarabb?)*

ELNÖK: Gézánál van a szó, maradjunk ennyiben. *(Hanó Miklós: Szavazzunk.)*

VARGA GÉZA (Jobbik): Azt gondolom, hogy a 172. napon megkaptunk egy jelentést, ami teljesen a szakértő véleményét tükrözte. Bocsánat, de itt egy bizottság ült 16 taggal, miért kellene kritika nélkül elfogadni a szakértői jelentéseket. Ugyanakkor itt megkérdezném Pongrácz úrtól magának a szövegezésnek a történetére vonatkozóan, hogy úgy tudom, ha ez téves, akkor ki fog javítani, sajnos Für Balázs úr nincs itt, megállapodtak abban, három szakaszra osztották a jelentést, hogy ki melyiket fogja kidolgozni. Először kettőjük közül Für Balázs kapta meg, hogy az első részt kidolgozza. Ezután ahogy hozzám jött el, nem biztos, hogy pontosan idézem természetesen, hogy ő kapott egy telefont vagy egy jelzést, hogy akkor Pongrácz szakértő úr megcsinálta már az első szakaszt, ezért azzal neki nem kell foglalkoznia. Gyakorlatilag még a szakértők között sem volt ebben egység. Ebből következően ez a megfogalmazás, ahogy most a jelentés előttünk van a módosítások nélkül, ez tendenciózus. Ez a jelentés ugyanúgy a spontán privatizációra igyekszik mindent összeszedni, mint ahogy én arra próbálok szintén mindent összeszedni, hogy nem spontán privatizáció történt. Bocsánat, a bizottságnak azért következtetéseket is lehet levonnia, és ezek nem találgatások. Sorolhatom végig, de most nem akarok a részletekbe belemenni. A javaslatom az, hogy kérjük meg az országgyűlést, hogy egy hónappal hosszabbítsa meg a bizottság mandátumát, hogy ezt tisztességesen meg lehessen vitatni.

Nem kezdem el elővenni, hogy honnan szedtem, milyen idézet, mi támasztja ezt alá, de egyszerűen ezeket az ellenvéleményeket így nem tudom elfogadni.

ELNÖK: Értem. Én csak a munkánkat becsületesen ellátó bizottsági tagok védelmében, és a magunk mint a bizottságot társelnökkel vezetőik védelmében a jegyzőkönyv hitelessége miatt vagyok kénytelen elmondani azt, amit múltkor is elmondtam, Géza. Ebben véleménykülönbség van közöttünk a formulában, tehát abban, hogy amikor megjelent most már nem tudom hány héttel ezelőtti kedden első változatban a jelentéstervezet, a következő kettő bizottsági ülésre a Jobbik részéről egyetlen módosító indítvány nem érkezett. Egyetlen módosító indítvány nem érkezett majd 10 napig, vagy nem tudom hány napunk volt, vagy egy hetünk. És múlt hét pénteken, amikor eljutunk a zárószavazáshoz, én voltam az, aki a kormányoldali többség vélekedésével ellentétesen mégis azt javasoltam, hogy akkor legyen még egy alkalom arra, hogy módosításokat eljuttassunk, mert a kormányoldali többség, képviselők azt mondták, hogy véleményük szerint megszavazható ebben a formájában is a jelentéstervezet, az akkor egyébként elmondott módosító indítványokat már belefoglaltuk. Magam mondtam azt, nem kellett volna tudomásul vennem társelnök úrral azt a felszólalást, hogy a Jobbik nem készítette el a módosító indítványait. Egy hét, vagy 10 nap, vagy nem tudom mennyi állt rendelkezésünkre a jelentéstervezet első változatára.

Elnézést, de megvádolni bennünket, hogy a 180 naptól 172-t meghallgatásokkal foglalkoztunk és 8 nap állt csak rendelkezésre a jelentéstervezet elkészítéséhez, ezt méltánytalannak tartom az mellett, hogy úgy érzem, egy méltányosságot figyelembe vettünk, amikor ez a kérés felmerült a Jobbik részéről. Azt meg kérem, fogadjátok el, hogy nem minden indítvány olyan, amit, vagyunk itt jónéhányan, akik több bizottságban már szerepeltünk, láttunk ilyen határozati javaslatot, illetve jelentéstervezetet elfogadva vagy nem elfogadva, ez egy más dolog. Annak van egy formai minimum követelménye, egy formális szövegszerkezete, amit a jognyelv is ért. Olyan mondatot, és megint csak idéznem kell, nem akartam belemenni, hogy miért nem jó ez az indítvány, amiről most azt javaslom, hogy ezt így ne fogadjuk el, de olyan mondatot, hogy „így gondolkodtak a globális szemléletű Tate&Lyle és az erőszakos tulajdonosok kezében lévő Beghin Say társaságoknál is”. Ilyet, hogy erőszakos tulajdonosok kezében lévő, ez mondom, lehet a bulvársajtónak vagy egy tényfeltáró újságírónak a mondata, aztán majd viseli érte a felelősséget, ha valaki számon kéri, de egy parlamenti vizsgálóbizottságé nem lehet. Sajnos ez a módosító indítvány ilyen gondolatoktól és mondatoktól túl sok helyen hemzseg. Én meg ezt szeretném kérni, hogy azt fogadjuk el, hogy ez egy bizottság. Én értem, hogy a kormánypárt meg kormánypárt és sokan

vagyunk, de láthatólag volt olyan indítvány, amelyre magam tettem javaslatot, sőt vita alakult ki, hogy akkor rendben van, fogadjuk be, mert így értelmezhető. Voltak és vannak is még a továbbiakban is általam javasolt indítványok, és olyanok is, amire még azt fogom mondani, hogy véleményem szerint nem javaslom, és meg is indoklom, hogy miért. Nem a személyes, nem az üzeneti, hanem azért, mert nem illik bele. Nem tudjuk alátámasztani, vagy olyan nyelvezettel van, ami nem igazolja vissza a bizottság eddigi munkáját. És én nem szeretném a bizottság eddigi munkáját egy gyenge nyelvezettel felépített jelentéstervezettel lerombolni, hogy aztán egy kicsit a bulvár újságírók és egyebek mosolyogjanak rajta, hogy ez milyen bizottság volt, aki ilyen szóhasználatot alkalmaz. Ráadásul elmentünk megkérdezni, mert az lesz a következő, csak hogy folytassam, az akkori Nordzucker, Beghin Say, Tate&Lyle tulajdonosokat, akik felháborodva olvasták, hogy miket állítunk róluk. Kérem szépen, hogy gondoljuk végig a következményét.

Ez természetesen nem akadályoz meg bennünket abban, hogy az irományokból, törvényekből, hozzánk benyújtott dokumentációkból, miniszteri jelentésekből és a meghallgatottak véleményeiből összeállítsuk a jelentésünket. Ez nem akadályoz meg, sőt én azt gondolom, elég jó példája ez a 66 oldal, hogy ez nagyjából összeállításra is kerül. Csak nem szeretném rombolni a bizottság tekintélyét egy-két nem odaillő, és időnként nem megalapozott gondolattal. *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibor, röviden kérem, mert én is elég hosszú voltam.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Röviden elnök úr, csak annyit akarok képviselő úr kérdésére válaszolni. A dolog abban a formában történt, hogy bizonyos területeket valóban felosztottunk egymás között. Így például mondjuk a petőházi és kaposvári privatizáció az én területem volt, a Magyar Cukor Rt. szintén, a többi cukorgyárral Balázs foglalkozott. Majd ezt követően, amikor ő elkészítette a maga részét, ez körülbelül 14 oldal terjedelmet tett ki, akkor összeültünk, és egy napot ültünk úgy, hogy beleapplicáltuk az általa írt részeket abba a szövegszerkezetbe, ami az én kompjuteremen volt. Ő előtte megkapta az általam írt részeket, és neki semmiféle kifogása nem volt ezekkel a szövegrészekkel szemben. Ami kifogása volt, azt azt megelőzően módosítottuk, hogy elküldtük volna a bizottságnak. Engem azért lep ez meg, amit most képviselő úr mond, mert a Jobbik által delegált szakértő ezekkel a megállapításokkal egyetértett. Egyetlenegy kérdésben volt vita közöttünk, ez a legutóbbi bizottsági ülésen megvitatásra is került, mert én jeleztem az anyagban, hogy ebben a kérdésben mi nem értünk egyet, egyébként nem volt vita.

Másik, amit meg akartam jegyezni, hogy én nem akarok belemenni, képviselő úr, a részleteibe, de itt van konkrétan leírva olyasmi, ami egyszerűen szakmailag alaptalan. Amikor önök azt írják le javaslatként, hogy a cukorgyáraknál a tőkeemelésre fordított összeget a külföldi partner letétként kezelte későbbi befektetésként, ez nem igaz. Az akkor hatályos Gt. azt mondta ki, hogy alapításnál a törzstőkét, a pénzbeli betét fele összegét be kell fizetni egy letéti számlára, hogy az a cég letéti számlája volt és nem a külföldi tulajdonosé, és legkésőbb egy éven belül a másik felét is. Amikor a céget bejegyezték, ez automatikusan a cég saját számlájára konvertálódott át ez a letét. Ez csak azért volt letétként kezelve, ha elutasítják a bejegyzést, akkor kvázi vissza kell, hogy kapja a tulajdonos, merthogy nem jött létre a cég. De szó nem volt arról, hogy ezt a betétet ilyen formában kivonták volna, pláne az nem, hogy később afölött a tulajdonos közvetlenül rendelkezhetett volna. Ezek olyan megállapítások, amelyek az akkor hatályos törvényszövegekkel és akkor hatályos cégbírósi gyakorlattal ellentétesek. Végig lehet menni ezeken tételesen, csak hát van számos olyan megállapítás, ami ilyen szempontból nem fedi a valóságot, más megjelölt elemeket pedig én, ami dokumentációt láttam, márpedig én viszonylag sok dokumentációt láttam ebben az ügyben, azokat ezek a megállapítások nem támasztják alá.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Igen, akkor most megadom a szót Sáringer-Kenyeres Tamásnak és utána Varga Gézának.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen. Varga Gézának szeretném azt mondani, hogy nagyon sok esetben szívesen olvasom azokat, amiket ők írnak, mert sokkal emészthetőbb formában van írva, mint egy jogi szöveg, de itt sorban veszem el a bizalmamat a dolgokban, lévén, hogy a szakértő bizonytalanít el abban, hogy ebben az olvasmányos szöveg, amit leírtak, abban valótlanosságok – nem tudom biztosan, de – valótlanosságokat állítanak. Innentől pedig Font Sándor úr oldalára kell, hogy álljak, és azt mondjam, hogy ennek a bizottságnak van egy tekintélye. Itt csak azt írhat le, amit bíróság előtt igenis védhetőnek tart, ezért vannak szakértőink, akik a joghoz is értenek, elsősorban ahhoz értenek, és tudják pontosan, hogy ha leírnak valamit, azért felelősséggel tartozunk. Tényleg egy kicsit fontos ilyen szempontból a megfogalmazás, egy jó újságcikk szinten van. Mondom, szeretem olvasni az ilyeneket, mert könnyű felfogni, könnyű összefoglalni a tartalmát, csak így a bizottsági jelentésben nekem furcsának tűnik.

Köszönöm a szót.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): A bizottság tekintélyének a megőrzésével magam is egyetértek. Amin ünnepek alatt dolgoztam, az éppen ezt a célt szolgálta, hogy az a jelentés, ami most ki akar kerülni a kezünk közül, és amelyik a spontán privatizációt hangsúlyozza és indokolja, és ahhoz gyűjt össze jogszabályokat, stb., az egyszerűen nem igaz. Az a történelem előtt nem igaz, nem jogi szempontból, hanem az emberek, a társadalom, mindenki látta, hogy mi történt. Én magam gazdálkodóként benne voltam, a cukorrépánkat Hatvan közelében voltunk, vihettük ahova, tehát ilyen szempontból azt gondolom, ezt próbáltam belevenni. Múlt csütörtökön volt az utolsó ülésünk. Akkor, bocsánat, de kicsit cinikusan talán akár Miklós is javasolta, másnap délig adjak le módosítókat. Társelnök úr, Font Sándor nagyon korrekt javaslatára ez meg lett hosszabbítva kedd délig. Ami akkor is azt jelentette, hogy az ünnepek alatt kellett ezt összeállítani, mert a legjobb lelkiismeretem szerint állítottam össze. Elfogadom azt, hogy jogilag így, úgy, amúgy lehet rajta csiszolni, emiatt biztos, hogy lehet rajta csiszolni, ezért javasoltam, hogy egy hónappal hosszabbítsuk meg a bizottság mandátumát. Szerintem senkinek semmilyen vesztesége nem származna belőle, de az untig elég volna arra, hogy jogilag vagy alá tudom támasztani, vagy nem tudom alátámasztani. Biztosak lehettek benne, hogy nem ragaszkodnánk ahhoz, amit nem tudunk alátámasztani, de amit most Pongrácz szakértő úr elmondott, ugyanezt a történetet tudnám én is elmondani, igen, így történt a pénz sorsa. Csakhogy amikor letétbe helyezte a külföldi, még nem volt tulajdonos, meg kellett várni a cégbírósági bejegyzést, de miután kisebbségi tulajdonos volt, de a többségi döntés az övé volt. Amikor mint cég, és nem a vevő mint magánszemély vagy cégcsoport, amelyik itt most bevásárolja magát, hanem már az új cégben neki döntési jogköre volt. Azt a pénzt nem fordította arra, hogy a cégben tőkét emeljen. Még a gazdáknak kifizetésre szánt cukorrépa felvásárlást is hitelből fedezte. Mi történt ezzel? Hogy az a pénz devizában ottmaradt, ami konkrét esetre hivatkozott. *(Dr. Pongrácz Tibor: Le van írva, hogy az osztrák 42 millió schillinget fizetett az osztrák, és ez lett a cég jegyzett tőkéje, ezért kapott részvényt. Azt mondja képviselő úr, hogy nem igaz a spontán privatizáció, le van írva. Bocsásson meg, elnök úr, hogy így közbevágtam.)*

ELNÖK: Kérem a mikrofont bekapcsolni.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Azt a két céget, minden egyes mérlegét, minden egyes banki letétjét a magyar cukornak darabonként végigolvastam, darabonként minden

papírt. Ott van benne, ki volt az első vezérigazgatója a cégnek? Az a Kovács Imre, aki a cukorgyárnak volt a korábbi igazgatója. A kaposvári cukorgyárnál számok szintjén le van írva, leírtuk tételesen, hogy 800 millió forintnyi schillinget fizet be, ezért 30 százalékos részesedést kap, mikor hagyta jóvá az ÁVÜ. Ez így nem igaz, mint ahogy le van képviselő úr, az anyagban az is, hogy miért nem kaptak a beszállítók a hitelek fejében részvényeket. Mert az akkori Gt. kifejezetten megmondta, hogy a vagyoni hozzájárulást effektív teljesíteni kell. Megtiltotta azt, hogy hitelből emeljenek tőkét, mint ahogy ma is tilos, mert nagyon egyszerű lenne az a megoldás, hogy van egy egymilliárdos hitel, ezért adok neki érte részvényt és lufitársaságokat fújok, akiknek látszólag egymilliárdra emelkedett a jegyzett tőkéje, holott csak az adósságát tüntették el látszólag. Mert ezt tiltja a törvény, nem lehetett ilyet csinálni.

ELNÖK: Visszaadom a szót Varga Gézának.

VARGA GÉZA (Jobbik): Benne vagyunk egy olyanban, ami egyszerűen nem fedi a valóságot az, amit elmond szakértő úr. Akár a kaposvári esetben, amikor az Agrana amikor döntési helyzetbe került, első dolga az volt, hogy felbontotta a korábbi szerződéseket a gazdákkal. Másnap megajánlott egy 16 százalékkal alacsonyabb árat, és akinek nem tetszett, azzal nem akart szerződést kötni. Ez mi, hanem visszaélés azzal, hogy ő a kisebbségi tőkerész mellé többségi döntést kapott? Nem a kaposvárihoz vonatkozik ez, amikor a törzstőkét, miután be lett jegyezve, akkor nem cukorrépa-vásárlásra vagy fejlesztésre fordította, hanem hitelből biztosította, a hitelszerződés birtokunkban van, tehát hitelből biztosította a cég további működését, és így gyakorlatilag elvonta az ÁVÜ-től a nyereségre eső részt. Ha a tőkéből fedezte volna a tőkerészt, annak már megfelelő arányban az ÁVÜ is részese volt. Viszont nem abból fedezte a költségeit, hanem hitelből, hiszen ott pedig költségként tudta leírni. Így gyakorlatilag csökkentette az ÁVÜ-nek és minden más tulajdonostársnak, ahol ez történt, a részesedését. Ezeket nyilván nem ma fogjuk megvitatni.

ELNÖK: Épp ezt akartam mondani, hogy képviselő úr, Géza, az előbb kifogásoltad, hogy 172 napot foglalkoztunk meghallgatással, dokumentumok beszerzésével és a vitával. Ezen 172 nap alatt miért nem kerültek ezek az információid elő, ha szabad kérdeznem? Mert utána látok olyan módosító indítványt, amiben azt kifogásolod, hogy ez nem került feltárára, stb., stb. Hol volt a Jobbik, amikor itt az egész ügymenet volt, és tette a javaslatot arra, hogy még meg szeretnénk ezt is hallgatni? Pontosan tisztázzuk akkor technikailag, hogy hogy zajlott el a kaposvári cukorgyár privatizációja a sok-sok mellett, és akkor technikailag végignézzük, hogy ki hova fizetett vagy nem fizetett. Erre most nem lesz, és nem fogom kezdeményezni a meghosszabbítását a bizottsági ülésnek, ezt rögtön jelzem. Eredetileg 90 napra volt, 180 napra lett meghosszabbítva. Elnézést kérek, de úgy tűnik, mégiscsak volt elégséges idő arra, hogy ami gondolataink vannak, legalább is én ezt látom a jelentéstervezetből, azok megfogalmazódjanak. És aki nem élt ezzel a lehetőséggel, azzal én nem értek egyet, hogy akkor most gyorsan hosszabbítsuk meg egy hónappal a bizottság ülését. *(Jelzésre:)* Hanó Miklósnak adok szót, ő jelentkezett először.

HANÓ MIKLÓS (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Nekem van egy ügyrendi javaslatom, hogy azok a módosítások, amik itt előttünk vannak, elnök úr javaslatára szavazzunk azokról, melyek azok, amelyeket esetleg érdemes beemelni, és azokról vitatkozunk, mert így parttalanná válik az egész. Itt most Géza meg akar oldani egy délután alatt, vagy hát képviselőtársam meg akar oldani mindent és mindent fordítva. Azt gondolom, a Jobbiknak van egy véleménye, amit majd egyébként elmondhat, ha ezzel a bizottság által összeállítottal nem ért egyet, és különvéleményként vagy egyébként elmondhatja, de valóban most belemenni újra, az egészet elkezdni. Hirtelen ráébredtünk, hogy mit kellett volna megvalósítani, ez így nem megy. Akkor ezzel nem végzünk soha, mert akkor elkezdhetünk

mindenről újra beszélni. Azt nézzük meg, melyek azok a pontok, amik esetleg hozzáilleszhetők, menjünk végig, szavazzunk róla, és akkor arról vitatkozzunk. Most itt mindenről beszélünk már, csak arról nem, ami a módosítás.

ELNÖK: Igen, mert egy-egy módosítás nagyon széles kört foglal magába. *(Jelzésre:)* Aradszki András.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm, elnök úr. Varga képviselő úr, a privatizációs vételár nem az adott privatizált társaság pénzeszközei között jelent meg. Nem is volt joga az adott menedzsmentnek ezt a vételárat felhasználni mondjuk terményvásárlásra vagy alapanyag-vásárlásra. Az az államot mint tulajdonost illette meg, aki eladta az üzletrészét. Ez amit ön mondott, hogy a befolyt vételárat nem használta fel az új menedzsment, *(Varga Géza: Így is történt.)* de nem is történhetett másképp, hanem hitelből szerezte be az alapanyag árát, ennek az a vetülete, hogy ezek a cégek egyébként tőkeszegények voltak, de az is igaz, hogy nem volt alaptőkeemelés. Úgy tudom, egyik esetben se volt komoly alaptőkeemelés a privatizáció során. Egyszerű részvény adásvétel történt, amelynek az ellenértéke nem a társaságot, nem a vállalatot illette meg, tehát ő nem rendelkezhetett e fölött a pénz fölött, hogy a befolyt összegen vásároljon alapanyagot. *(Varga Géza: Ez nem így van.)* Dehogynem, hát ez volt a rendje.

Köszönöm. *(Varga Géza: Miért nem kapott az állam semmilyen bevételt? Hova került akkor a befizetett tőke?)*

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibornak adok szót.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnézést, képviselő úr. Annyiban kell kiigazítanom, hogy ez az első 6 tranzakció valóban úgy történt, hogy az állam vitte be az eszközt, és a cég szolgáltatta a forgótőkét. A petőházi cukorgyár esetében mondjuk '90-ben 1,1 milliárdot vittek be készpénzben, és az nem mai 1,1 milliárd, az egy óriási összegű forgótőke volt. Nagyon egyszerű, meg kell nézni az adott cégek mérlegeit, össze kell vetni a magyar cukoréval, és látszik ezeknek a cégeknek a mérlegeiben. Azért nem igaz, amit Varga képviselő úr mond, mert egyszerűen a mérlegekben nem jelennek meg pénzügyi költségek, mert a költségoldalán megjelenik a mérlegben a pénzügyi műveleteknek a ráfordításai, a kamatkiadások, mert saját tőkéből finanszíroztak. Ezért került sor a Magyar Cukor Rt. eladására is végül, és azért csinálta, hogy az Agrana egy év alatt emelt 2,6 milliárd forint tőkét '97-ben, hogy saját forrásból finanszírozza a kampányokat, hogy ne kényszerüljön a banki hitelek felvételére. Az a 800 millió forint, amit Kaposvárra befizetett az Agrana, az igenis bekerült a cég vérkeringésébe. Nem tudom, hogy a termelőkkel milyen szerződést kötött, milyet nem, de hogy ebből finanszírozta a működést, az biztos, és ez látszik is az eredményein. '95-ben nyereséges, ha banki forrásból finanszírozta volna, az ugyanúgy elvitte volna a nyereségét, mint a Magyar Cukor Rt.-nek.

ELNÖK: Jó. *(Varga Géza: Csak egyetlen mondat.)* Igen?

VARGA GÉZA (Jobbik): Én azt gondolom, hogy abból származhat közöttünk bizonyos félreértés, ahogy Aradszki képviselőtársam is mondott, az tényyszerűen nem úgy van, mert nem tudjuk most már, hogy miről beszélünk. Van, amikor Kaposvárról beszélünk, van, ami Petőháza igaz, van, ami Hatvanra igaz, stb. Ezt így valóban lehetetlennek tartom, hogy meg tudjuk tárgyalni. Menjünk végig a módosítókon, ahogy Hanó képviselő úr javasolta, és lássuk, hogy mi lesz. Ez így nem alkalmas megtárgyalásra.

ELNÖK: Igen. Ott tartunk, ami a 6-os számú módosítás, előző pont eltörlését javasolja, és helyette egy teljesen új pontot javasolt, amiben többen felvetettük, hogy ezzel nem értünk egyet. Szavazunk róla. Ki az, aki támogatja azt az indítványt, hogy ez a csere létrejöjjön az indítványnak megfelelően, az kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot sem kapott.

7-es módosításban indítványtevő azt javasolja, hogy a 3.2., a cukorgyárak privatizációja című szakaszt teljes egészében töröljük. Ezzel én magam nem értek egyet, egyébként ugyanezt javasolja a 8-as módosító indítványánál is, de most a 7-esnél tartunk. 3.2. módosítással töröljük a teljes szakaszt, a 3.2.-t. *(Varga Géza: Egy bekezdést, az első bekezdést.)* Elnézést, köszönöm a pontosítást, az első bekezdést. Én is most nagyot akartam mondani, mert az előbb kevesebbet mondtam, mint amit az indítvány javasolt, most meg már az egészet töröltem volna, de ez valóban nem igaz. Pontosítok, csak az első bekezdését javasolja törölni. Én mint említettem, ezzel nem értek egyet, helyébe nem javasol szövegmódosítást az indítványtevő. Kérdés, észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.)* Nincs, szavazunk róla. Ki az, aki egyetért azzal, hogy töröljük el ezt a bekezdést az indítványtevő szándéka szerint? Aki igen, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Kisebbség, egyharmadot se kapott.

A 8-as módosító indítvány pedig a második bekezdést törölné el ugyanebben a 3.2. indítványsorban, ami a cukorgyárak nagy része szavakkal kezdődő mondatrészt jelenti. Nincs helyette javaslattevő szerint mondatrész, amit oda be kellene hozni. Kérdés, észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.)* Nincs, szavazunk róla. Ki az, aki egyetért, hogy töröljük el ezt a mondatrészt? *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot se kapott.

A 9-es módosításnál, ha jól számoltam, az a 3.3., mert nem tette oda az indítványtevő, hogy melyik pontnál, de ha jól figyeltem, a 3.3. szakasz, ami a kaposvári cukorgyár privatizációja és beolvadása című. Ennél a második nagy bekezdés után van egy önálló mondat, hogy az Állami Vagyonügynökség a megalakult részvénytársaságokban még blokkoló kisebbséggel sem rendelkezett, azt javasolja – aki megtalálta ezt a mondatrészt – a 3.3. szakasz második bekezdése után van ez az önálló mondat, hogy ezt töröljük el, és helyette normaszövegű indítványt tesz, amelyben leírja, hogy szerinte mi a helyes álláspont. Átolvastam, és itt a szakértőkhöz, illetve a joghoz értőkhöz kell fordulni, mert a mondat így szól. Az Állami Vagyonügynökség a megalakult részvénytársaságokban még blokkoló kisebbséggel sem rendelkezett, ilyen jogot számára a társaság alapszabálya nem biztosított. Ezt írja a jelentéstevő szakértőnk, ugyanakkor az indítványtevő azt mondja, hogy ez nem igaz, mert az alapító szerződés szerint – ez a módosító szöveg – részvényesek közgyűlése határozati általános szabályként minősített szótöbbséggel hozta, ebből következik, hogy az ÁVÜ minden döntést megakadályozhatott, tekintettel a 3540 darab részvényére, stb., meg az Agrana 8000-re, meg az önkormányzatira, egyebek. Én ezt nem tudom eldönteni, mert időm és iratanyagom ehhez nem volt, hogy ezt megnézzem, hogy itt hol az igazság. Én magam annyit írtam föl, hogy én elfogadom, amennyiben ez az állítás igaz az indítványtevő részéről. Akkor itt szakértő úrhoz, illetve a joghoz értőkhöz fordulok, hogy mi a helyzet ÁVÜ ügyben.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Igen, elnök úr, én megmondom őszintén elolvastam az alapszabályt, az alapító szerződését is ennek a cégnek, én ilyen nem láttam benne, nem emlékszem rá. Lehet, hogy az én figyelmetlenségem volt, de én ilyenre nem emlékszem. Ezért emeltem ki, hogy blokkoló kisebbsége sem volt, amikor én kijegyzeteltem a Cégbíróságon ennek az alapító okiratát, mert nem alapító szerződése, hanem alapító okirata van. Tehát ha ez valakinek a birtokában van ez az alapító okirat, mert gondolom, képviselő úr valaminek alapján ezt mondta, állította, akkor ezt meg kell nézni.

ELNÖK: Megkérdezem indítványtevőt is, hogy mi a szöveg forrása, mert én átnéztem normaszöveg és leírás alapján, ez befogadható. Ez egy olyan állítás, ami elég markáns és jó

szövegezéssel is van jelen. Ha önmagában igaz ez az állítás, akkor én azt javaslom, nyugodtan betehetjük ehhez a részhez.

VARGA GÉZA (Jobbik): Az alapító szerződés volt az alapja ennek a módosításnak. Hadd kérdezzem meg szakértő úrtól, hogy ez a 13 ezer darab alvó részvény ez sem dönti el ezt a kérdést, hogy most volt-e kisebbségi blokkoló többsége, hiszen a lényeg az, hogy itt valótlan állítunk az eredeti szövegben, ha azt mondjuk, hogy még blokkoló kisebbsége sem volt az Állami Vagyonügynökségnek.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Ez volt, amit mindenki kifogásolt, hogy olyan szerződést kötöttek, amivel ténylegesen kisebbségi részesedése volt, ennek fejében megkapta a többségi irányítást, és ez a többségi irányítás abban a formában jelent meg, hogy neki az egyszerű szavazótöbbsége megvolt. A 13 ezer darab alvó részvényről úgy szól az ÁVÜ határozat, hogy ezek a társaságnál vannak, kvázi saját részvényként vannak kezelve, és ennek az értékesítéséből származó bevétel minimum 20 százaléka, még ha meg is illeti a céget, de a társaság saját részvényei nem szavaznak, azokat a határozatképesség számításánál figyelmen kívül kell hagyni.

ELNÖK: De ha ez így van, akkor is igaz önmagában az az állítás, hogy a 3540 darab részvénnyel viszont befolyása volt, mert egyébként helyesen nem állította, hanem feltételhez kötötte, hogy ha a 13055 alvó részvényt még bevonta volna. Tehát nem állította, hanem ez esetben védhető, hogy feltételhez kötötte, ezek szerint nem is lehetett volna, nem írunk le szabálytalan dolgot ezzel a szöveg megfogalmazással. *(Jelzésre:)* Aradszki Andrásnak adok szót.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Mit értünk azon, hogy blokkoló részvény?

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Összehasonlításuképpen, a petőházi cukorgyárnál volt például olyan jogosítványa az államnak, vagy a Magyar Cukor Rt.-nél is voltak olyan jogosítványai, hogy bizonyos kérdéseket a szükséges, törvény által megkövetelt minimum fölé emeltek annak érdekében, hogy kvázi állami döntés vagy állami együttszavazás nélkül ne lehessen abban a kérdésben döntést hozni. Én a kaposvári cukorgyár alapító okiratában ilyen jogosítványt nem találtam. Miután a törvényi alaphól a kérdések 90 százalékát, az 50 százalék plusz egy szavazatra veszi, és néhány minősített kérdés alapszabály-módosítás akkor még vezető tisztségviselő visszahívása, ilyenek vannak a 75 százalékos körben, de alapvetően a mérleg elfogadása, osztalékról döntés és így tovább, egyszerű többséget kíván, ilyet nem találtam.

Egyet tudok felajánlani javaslatként, hogy én holnap be tudok menni a Cégbíróságra megnézni ezt még egyszer, mert a bemásolt anyagaim között sincs, azt kerestem itt a cd-n, hogy ott nem találom, a Magyar Cukor Rt. alapító okirata megvan, ezt nem kértem ki másolatban, akkor meg tudom nézni. Ha a bizottság azt mondja, hogy ez így helytálló, akkor feltétlenül fogadja el, és akkor ez belekerül a végleges szövegbe.

ELNÖK: Ha önmagában az az állítás igaz, hogy az alapító szerződés szerint, amiről az indítványtevő szólt, az alapító szerződés szerint a részvényesek közgyűlése határozatait általános szabály szerint minősített, tehát háromnegyedes szótöbbséggel hozza, akkor ebből már adódik, hogy igaz az az állítás, hogy ezzel a 3540-nel – most a szót, hogy blokkoló vagy nem blokkoló, de – befolyásolni tudja a döntést. *(Dr. Pongrácz Tibor: Az a blokkoló.)* Önmagában megállja a helyét, ha igaz az, hogy az alapító szerződésben háromnegyedes szótöbbség benne van. Ezért kérdeztem, hogy mi a forrása az irománynak. Az ez igaz, én ezt bevállalom, ezt a mondatot. *(Hanó Miklós: Szavazzunk róla.)*

Szavazunk. Kérdezem, ki az, aki egyetért azzal, hogy ezt az ominózus 3.3. mondatban az előbb említett Állami Vagyonügynökség mondatot hagyjuk el, és helyette a módosítóindítvány-tevő által megfogalmazottakat foglaljuk be. Aki ezzel egyetért, kézfeltartással ezt jelezze. (Szavazás.) Ez egyhangú, ezt elfogadtuk. (Dr. Pongrácz Tibor: *Úgy kerüljön bele, hogy alapító okirat és nem alapító szerződés.*) Kérem a nyelvtani pontosításokat átvezetni. Ezt nyelvtani pontosításnak vesszük. (Dr. Pongrácz Tibor: *Jó.*)

10-es módosító indítvány, ez újabb fejtörést okozott, mert már csak oldalszám van, és itt már teljesen szétcsúsztak az oldalszámok, ezért először kérem megnevezni, hogy ez melyik pont melyik szövegrészét próbálja meg módosítani. Tehát a 10-es módosító, ami úgy szól, hogy a 25. oldalon. Az általam használt jegyzékben ez nem ott van, tehát pont, szám szerint, bekezdési sorszám szerint szeretném kérni.

VARGA GÉZA (Jobbik): Az utoljára megkapott változat, addig mehetünk tovább.

ELNÖK: Innentől kezdve egyre több ilyen fog jönni, mert a 11-esnél, na ott már megvan, mert 3.4.-et megemlít, akkor gondolom, előtte van ez a 10-es. Ez a 3.3. környékén lehet, csak hogy a kiegészítő szöveget hova, az nem jó, hogy 25. oldal, mert az oldalszám nem fix. A módosítások következtében az csúszkál, hanem konkrét megjelölés kellene. Tehát a 10-est felfüggesztettük, a 10-es módosítót, erre majd kérem az indítványtevőtől pontos helyet. A 11-es 3 pont...

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Csak itt a 10-es módosítóhoz. Nem tudom pontosan, hogy mire alapozza képviselő úr, hogy '90. október 1-jén lejárt a 3 éves elővásárlási jog, tekintettel arra, hogy az elővásárlási jog '92. december 21-én élt.

ELNÖK: Tehát a 10-es módosító indítványról beszélünk.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Itt az adásvételi szerződés, átadta nekünk az MNV. '92. december 21-én vásárolt meg annyi részvényt, hogy ettől kezdve neki 13 ezer akárhány száz részvénye volt. 5621 darab részvényt akkor vásárolt meg, amivel megszerzett további 21,87 százalékot. Nem tudom, hogy az ÁVÜ milyen 41-43 százalékos pakettet árusított volna akkor.

VARGA GÉZA (Jobbik): Kérdezni szeretném, hogy a szerződések, az ÁVÜ által történt ellenjegyzésétől datáltam én ezt. (Dr. Pongrácz Tibor: *Itt van a szerződés, szívesen megmutatom.*) A befizetések.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Miután a kapos cukor fel volt hatalmazva arra, hogy saját maga eladja, az a tranzakció az érvényes. Kaposvár, 1992. december 21-i szerződés. Ekkor hagyták jóvá.

VARGA GÉZA (Jobbik): Az elővásárlási jog akkor keletkezett, amikor egyáltalán bejelentette a szándékát.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Csak azt írta képviselő úr, hogy 41-43 százalékot értékesíthetett volna, ami nem jön ki számszakilag.

VARGA GÉZA (Jobbik): Szakértő úr a tőkeemelés dátumát mondja, a '92. decembert, én pedig amikor az elővásárlási jogot megszerezte, és az 3 évre volt érvényes. Hogy azon belül mikor történt effektíve maga a tőke letétbe helyezés és a szerződés aláírás, én nem arról beszélek.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Azt írja javaslatként, hogy elővásárlási joga '93. október 1-jén lejárt, így megnyílt a lehetősége, hogy az ÁVÜ 41-43 százalékos pakettet térségi cukorrépa-termelők igényére adja el, hogy a társaság tagjai érdemi beleszólást nyerjenek, ugyanis legalább 3000 szavazat szükséges minden lényeges kérdésben. Nem volt 41-43 százalékos pakett, amikor '93. október 1-jén lejárt a szavazati többség, mert nem ez volt a részvényesi struktúra már. Ekkorra már az Agrának 13621 részvénye volt, az ÁVÜ-nek 3540, a társasági értékesítésre maradt 2734, 1000 volt a kaposvári önkormányzatnak és 104 a boglárlelleli önkormányzatnak. Abszolút többsége volt már.

VARGA GÉZA (Jobbik): Ennek a lényege az, hogy az ÁVÜ akkor nem engedte át még a gazdáknak, nem tette lehetővé a részvényvásárlást bármilyen százalékban, amikor még az ő tulajdonában volt. Majd amikor ez átkerült az Agrana tulajdonába, az ÁVÜ akkor tette lehetővé, hogy a gazdák vásároljanak, ő akkor már egyértelműen kisebbségi részvényéből. Ez azt akarja kifejezni, hogy gyakorlatilag itt sandaság történt akkor a gazdák ellen. Mert ha akkor engedte volna át, amikor még az a 41-43 százaléka megvolt, akkor ezzel a gazdák valóban egy – ahogy elhangzott – blokkoló kisebbséget értelmé lett volna megvásárolni.

ELNÖK: A szándékot értjük, a szövegezés viszont ha jól értem, nem felel meg a valóságnak. *(Dr. Pongrácz Tibor: Nem.)* Jól fejezem ki magam?

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem, mert az elővásárlási jog fenntartom, hogy 3 év...

ELNÖK: Akkor kénytelen vagyok szavazást elrendelni erről, mert ez így nem lesz befogadható, ne is keressük meg neki a helyét. 10-esről beszélek. Ez az, aminek a helyét kerestük volna, de kiderült, hogy szakmabeli és tárgyi megalapozatlanság is kiejlik a mondatból. Mint említettem, ezeket általános elvként mind elutasítottuk. Ezt javasolom most is. Ki az, aki támogatja a 10-es módosító indítványt, aki igen, az kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség.

Most térünk rá a 11-es módosító indítványra, ami a 3.4. szakasz. Szintén csak oldalszámhoz kötve javasolja kiegészítéssel bővíteni. Először is szeretném kérdezni, hogy melyik az a szakasz, amelyik mögé a javasolt mondatrészt be szeretné illeszteni képviselő úr. A beillesztendő rész az lesz, ha olvassátok, hogy „nem lényegtelen, hogy az Ostzucker hivatalosan '91. január” kezdetű mondatrészszel indulna. A 3.4. szakaszban melyik bekezdés? Mert annyit ír, hogy a fejezeten belül az első bekezdése, kiegészítő új szöveg.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnök úr, erről már döntött a bizottság, egy ilyen indítványról, mert ugyanez volt a Kapos Cukornál is. Ez megint csak nem igaz, letéti számlára helyezte, miután átkonvertálódott a cég tőkéjévé, tehát így nem helytálló ez a megállapítás. *(Hanó Miklós: Szavazzunk.)*

ELNÖK: Ugyanez a probléma már máshol előjött, ha jól értem. Jó, akkor erről is eljutottunk a szavazásig, kérdezem, hogy ki az, aki támogatja ezt a 11-es indítványt, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség. A bizottság nem támogatja.

12-es indítvány. Itt szintén nincs megjelölve a szakaszpont, hanem csak annyi, hogy '90-91. évi cukoripari privatizáció összegzése, a 31-es oldalon. Igen, ez a 3.7. nálam, azt hívjuk összegzésnek, nálam a 27. oldalon van az én általam használt verzióban, és itt egy konkrét idézetet tesz, az Állami Vagyonügynökség igazgatótanácsa részére egy összegző előterjesztés készül '93 őszén, és ebből idéz. Nem tudom, hogy nekünk bekerült-e ilyen a látókörünkbe. Önmagában elolvastam ezt az idézetet, értem, hogy miről van szó, milyen veszélyekre hívják fel a figyelmet, összefonódás, áttétek stb. Még majd várnám azt, hogy

melyik szakaszhoz javasolná beilleszteni indítványtevő, tehát melyik bekezdés után vagy hova. Ha ez valóban idézet, szó szerinti, akkor én ezt befogadom, mert ezt egy ÁVÜ igazgatótanácsi írt jelentésből vették át, ez megerősíti képviselő úr által említett vonalat, nyilvánvaló azért szeretné, hogy bejöjjön. Én ezt elfogadom, mondom, abban a feltételezett esetben, aminek most nem tudok utánajárni, hogy valóban ennek a tanácsi jelentésnek, mármint a vagyoniügynökség igazgatótanácsi jelentésének egyik idézett mondatáról van szó. Előterjesztőt kérdezem, hogy akkor ez így helyénvaló? Meg akkor kérném megnevezni... A forrást megnevezte, az Állami Vagyon Ügynökség igazgatótanácsa részére, nem tudom, melyik időszak. De, '93 őszén.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnök úr, csak annyit akartam megjegyezni, hogy ez itt, ami le van írva, ez az idézet, ezek nagyon súlyos megfogalmazások, ha ez így van megfogalmazva, ez így helytálló, ha valakinek ez volt a véleménye. De akkor pontosan meg kell jelölni, hogy ki, mikor készítette ezt, tehát a forrás pontos megjelölésével kell feltüntetni, mert ellenkező esetben, tehát így, hogy egy összegző '93 őszén, lábjegyzetben meg kell jelölni, hogy ekkor és ekkor, ezen az ülésen készítő ez és ez a személy volt. Meg kell jelölni a forrást, gondolom, képviselő úr meg tudja jelölni a forrást, hogy milyen forrásból kapták ezt az információt.

ELNÖK: Igen, mert eljutunk egy ilyen izgalmas kérdésig, ami itt kitűnik az indítványtevő logikai felfűzéséből, hogy itt egy előre összehangolt, privatizációs szándék volt már maga a külföldiek részéről is, akihez nagyon nagy partnerek voltak a hazai törvényalkotók a kezdeti időszakban, és a vállalati tanácsi vezetők és egyéb, egyéb, egyéb. Ebből egy visszaidézés, hogy ez egy probléma, írja valaki, tehát hogy problémák tömege, érdekes megfogalmazás. (*Varga Géza: Belső jelentés volt, az ÁVÜ-nek egy belső jelentéséből van.*) Ebben egyetértek szakértő úrral, (*Jelzésre:*) bocsánat, Tamás, adom máris a szót, hogy itt olyan súlyos állítások kerülnek megfogalmazásra, amit nekünk meg kell tudni védeni, hogy ha netán valaki megkérdi, hogy mi akkor valami összeesküvő brigád voltunk itt, akik jöttünk ide privatizálni? Már ha ezt a kérdést jogi értelemben is felteszi majd valaki szervek előtt felénk mint jelentéstevők.

Információink vannak arról, továbbá az eddigi gazdasági eredmények is alátámasztják azt a véleményt, hogy a négy külföldi cég a magyarországi tevékenységét összehangolja, ez nagyon súlyos vád, versenytörvény és egyebek, összehangolja, és egyértelmű céljuk a még állami kézben lévő 5 cukorgyár bezárására és tönkretételére való törekvés. Ezek iszonyú súlyos mondatok.

Most adok szót Sáringer-Kenyeres Tamásnak, és akkor javaslom majd, hogy milyen formában. Most Sáringer-Kenyeres Tamásnak adtam szót.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Én azt javasolnám, bármennyire is a szívemből szól ez a mondat, és egyetértek a tartalmával, hogy semmiképpen ne vegyük be a jelentésbe. Én ezt semelyik anyagban se láttam, azt hiszem, egyikünk se látta. Varga Géza képviselőtársam gondolom, hogy láthatta. Azok között van, amit mi kaptunk? (*Varga Géza: Nem biztos.*) Akkor a bizottság feladata az, hogy a részére rendelkezésre bocsátott anyagok alapján idézzen, és konzekvenciákat szűrjön le, bármennyire is egyetértek vele. Ami itt le van írva, lehet, hogy tudták, lehet, hogy nem, de ezt mi ebbe a jelentésbe ilyen formában nem írhatjuk be, nem idézhetjük be.

Köszönöm a szót.

ELNÖK: Igen, arra fel szeretném hívni a figyelmet, hogy ugyan néha formálisnak tűnik az a tevékenység, amit a bizottság titkársága végez, de az egy iszonyú fontos dolog. Ott lehet a kiadmányozást és minden egyebet nyomon követni. Ha egyszer valaki megkérdezi,

hogy ezt az információt honnan tetszettek szedni, akkor mi előszedjük azt a miniszter úrnak vagy valakinek írt anyagot, hogy itt kértük, itt meg beküldte, itt meg el tudjuk olvasni. Ezt a folyamatot, ha nem tudjuk igazolni, akkor ez egy olyan vélelem, amit ezek szerint a bizottság felvállalna, ha bekerülne, és nem fogunk tudni igazolni. Ez egy nagyon kockázatos megjegyzés. Én annyit írtam ide, hogy mivel idézet, oké, de honnan van. Én ennyit írtam ide magamnak megjegyzésként. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nyilván nem hoztam be annyi iratot, aminek ez az általam leírt az eredménye, és nem digitálisan állt rendelkezésemre, tehát nem tudtam úgy bekopizni, hogy azt tudjam mondani, hogy ebben most nincs egy elütés, egy szókihagyás. Ilyen értelemben nyilván nem fogom tudni igazolni, hogy ez az idézet így szó szerinti, és teljesen mindennek megfelel. Megértem a bizottság részéről azt, hogy nem akar bizonytalant emiatt. Nem tudok mást mentségemre hozni, mint tényleg azt, hogy ünnepek alatt ekkora anyagot megcsinálni, látva a jelentés tendenciáját, és egy másik ilyen tendenciát igazolni és ezt átszűrni az iratokon, a jelentésen. Óhatatlan, hogy itt kimarad egy konkrét dokumentum iktatószáma vagy valamelyik megjelölése. Ezt most formailag el tudom fogadni, de csak azt indokolja megint, hogy egy hónapra szüksége volna még a bizottságnak, ha egyáltalán komolynak tartja ezeket a felvetéseket, ami itt többször elhangzik a részletekről, hogy igen, a szívetekből szól, ha ez megfelel a valóságnak, akkor így, úgy. Nem tudtam a megfelelő valóságnak ekkora anyagot alátámasztva dokumentálni. Ha ezt gondoljátok, akkor én azt kérem, hogy ezt az egy hónap meghosszabbítást fontoljuk meg.

ELNÖK: Képviselő úr, kedves Géza, ezt fizikailag nem tudjuk kezdeményezni. Megtehetnénk, de közben lejár a mandátumunk, ezt hozzáteszem. A parlament hozott bennünket létre, tehát hogy tisztázzuk az alapokat. Csak ő adhat engedélyt a határidő-módosításra egy újabb határozati javaslattal. Ezt csak úgy szeretném megemlíteni. Netán a parlament emellett nem dönt, nem ad határidő-módosítást, akkor úgy, ahogy éppen abbahagytuk a munkánkat, az úgy van. Nem tehetem meg, hogy ezt a jelentéstervezetet most nem próbáljuk határozati formában legalább egy összegző jelentésnél megnézni, hogy a bizottság többsége támogatja, vagy nem támogatja a bizonytalan végkimenetel miatt. Egyébként most ezt úgy mondanám, hogy a későbbiekben, én örülök annak, hogy a Jobbiknak most komoly affinitása van a bizottsági munka részvételében, de ez tanulság arra, hogy a következő időben, ha ilyen iromány, információ eljut hozzánk, abból szeretnénk, ha visszatükröződne valami a jelentéstervezetben, akkor azt a bizottsági tag kezdeményezze itt nálunk, elnökség, titkárság, hogy kérem az ÁVÜ igazgatótanácsi jelentés, '93. őszi határozatát. Kész, és akkor mi ezt megindítjuk és akkor bejön. *(Varga Géza: Levontam ezt a tanulságot is.)* Ennyit kérnék szépen a kompromisszum érdekében.

Szavazáshoz jutottunk, a 12-es módosításnál tartunk, ki az, aki támogatja ezt az indítványt. Aki igen, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot se kapott.

13-as módosítás, amelyet így nevez, hogy a 31. oldal lap alján, és a 32. oldal tetején, de ez mozgó szám ez a 31 és 32. Ez az Első Hazai Cukorgyártó és Forgalmazó Kft., eredeti nevén Ötök című kezdeti részt szeretné javasolni törölni. Ez nálam a 4.1.-ben található *(Varga Géza: Így van.)*, az első bekezdése.

Itt elolvasva és elemezve. Itt szakértő úrhoz, joghoz értőkhöz fordulok, hogy én értem az indítványtevő szándékát, elolvasva a szövegezést úgy érzem, hogy befogadható. Egyetlen dolog, hogy ami oda le van írva, az valóban így van-e. Ezt nem tudtam tényszerűen, mert itt nagyon sok adatot közöl megint indítványtevő, hogy dátumokkal, névvel, megnevezéssel, taglétszámmal, hogy a konzorcium hány tagból, mikor állt, stb., én ezt nem tudom leellenőrizni, hogy ez így történt-e, illetve a hozzánk beérkezett iratok alapján. *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibornak adok szót.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Köszönöm, elnök úr. Ez így helytálló bizonyos szempontból, bizonyos szempontból nem. Abból a szempontból mindenképpen helytálló, amit képviselő úr leírt, hogy végigvette ezt a folyamatot, amit én azért nem írtam ilyen részletekben végig, mert így is túl terjedelmesnek éreztem a jelentést, hiszen itt úgy éreztem, hogy a Magyar Cukor Rt.-nél az a központ elem, hogy ez a magyar termelők által megvásárolt cég volt, amelyik aztán tökehiány okán eladja magát a külföldinek. Ezt a folyamatot kell leírnia a bizottságnak. Az, hogy a konzorcium, aki valóban a pályázat nyertese volt, az hogyan konvertálta át a kötelezettségeit az Ötök Kft.-be, amely aztán átnevezi magát Első Hazai Cukorgyártó és Forgalmazó Kft.-vé, ennek a részleteibe nem akartam belemenni, mert azt gondoltam, hogy ezek az információk összességében nem olyan relevánsak. Itt inkább az a lényeges, hogy létrejön ez a kft., ez szerzi meg a Magyar Cukor Rt.-ben jogilag az 51,1 százalékot, és ezt a céget adják aztán el az Agrana Csoport részére. Bele lehet tenni, csak nem gondolom, hogy feltétlenül a parlament által feltett kérdések vonatkozásában relevánsak, hogy milyen kárpótlási jeggyel, hogyan kellett kifizetni ezeket a részesedéseket.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem az indítványtevőt, úgy érzi-e, hogy ez szükséges, mert én arra voltam kíváncsi, hogy van-e olyan tárgyi tévedés vagy rosszul értelmezés, ami miatt tartózkodnunk kellene attól, hogy ez bekerüljön. Ha jól értettem, ilyen súlyos szakmai vagy tárgybeli kifogás nincs, ha jól értem.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Egyetlenegy van. Az egy tárgyi tévedés, hogy a Kft.-ből '95-ből lett konzorciumból kft. '93-ban alakult meg a kft., '93. július 12-én alakult meg a kft., és '93. szeptember valahányadikán jegyezték be, és miután az akkori Gt. Szabályai szerint a bejegyzéssel jött létre egy társaság, ezért van ez a dátum ott feltüntetve.

ELNÖK: De itt az van, hogy '93. szeptember 10-én a Ptk.-n alapuló konzorciumi szerződéssel jött létre.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Igen, ez így nem igaz ebben a formában. Ez nem a Ptk.-n alapuló konzorciumi szerződéssel jött létre. Az Ötök Kft., az Első Hazai Cukorgyártó Kft. az konkrétan, kinyitom a cégnyilvántartást, Ötök néven '93. július 12-ei dátummal, akkor írták alá az alapító okiratát, és '93 szeptemberében jegyezte be a Cégbíróság. Létesítő okirat kelte '93. július 12.

Köszönöm.

ELNÖK: Akkor könnyen lehet, hogy ez a bejegyzés dátuma, ha jól értem, ez a '93. szeptember 10., én ezt még belefoglalom, erre tudunk hivatkozni, hogy ez a cégbírósági bejegyzés dátuma. *(Dr. Pongrácz Tibor: Az Első Hazai Cukorgyártó és Forgalmazó Kft.-vé Ötök Kft.-ről '95. július 15-én lett átnevezve, de az ugyanaz a cég, csak a cég nevét változtatták meg.)* Értem. Előterjesztőt kérdezem, indokoltnak tartja-e fenntartani az indítványt, az a kérdésem.

VARGA GÉZA (Jobbik): Szerintem indokolt ettől függetlenül, de volt egy tárgyi tévedés, és megint csak az eredeti szövegben, hogy mikor lett kft. Kft.-nek nevezi az anyag azt, amikor még nem volt kft., hanem különálló, privatizált cégek voltak, majd konzorciummá válik. Mindegy, nem akarok belemenni, csak kihúztam, az is egy módosító volt, de mondtam, hogy elírásokkal, helyesírásokkal nem foglalkozom. Meg tudom keresni, nem akarom az időt húzni vele, inkább az, hogy érdemben, amire Sándor kérdése irányult, ezzel azt akartam levezetni, hogy hogy lettek a gazdák kisemmizve. Világosan, hogy itt az Ötöknek az igazgatótanácsa, vagy menedzsmentje, vagy mindegy, hogy nevezzük, szalmatölteléknek

hozták be a gazdákat. Azért kötöttek szerződést a szövetkezetekkel, téeszekkel, magángazdákodókkal és egyebekkel, merthogy éppen az, amit sokszor lesöpörtetek, hogy az ÁVÜ-ben ott volt, hogy a gazdáknak ilyen-olyan elsőbbséget, stb.-t kell adni. Éppen hogy az igazgatóság ezzel játszott. A gazdáknak ugyan pénzük nem volt, cukorrépájuk volt, szerettek volna részvénytársaságot, vagy részesek lenni, de az, hogy itt hogy történik a kijátszásuk, ez a levezetés erre vonatkozik, hogy tehát nem tudtak részt venni benne. A struktúrát akartam bemutatni, hogy nincsenek benne valójában termelők döntő helyzetben, nem volt szavazatuk, nem volt semmi, de az igazgatótanács az kitzúzte a homlokára, hogy lám, mert nekünk mennyi gazdálkodó a tagunk.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Bocsánatot kérek, képviselő úr, ez sem igaz így, ebben a formában. Ezt le is írtam, mert ez nekem is föltűnt, amikor az anyagokat olvastam. A 4.1. pont ezzel kezdődik. '93-ban, amikor a cég létrejön, akkor 5 térségi termelő üzletrész van, és mindegyiknek 25 szavazata van. Még azt is megnéztem, hogy egyszerű többséget ír elő a társasági szerződés, tehát elméletileg három térség, és ott termelők vannak, összefog, akkor létrejön a döntés a kft.-ben, hogy úgy mondjam, demokrácia van. És '96-ban – vastag betűvel kiemeltem a jelentésben, mert nekem is föltűnt – módosítják a társasági szerződést, és jön be egy olyan szabály, hogy az úgynevezett menedzsmenti közös üzletrész, ami alapításkor nincs, az 60 százalék szavazatot ér, és az összes termelő, az ácsi, ercsi, mezőhegyesi, sarkadi, sárvári vonzáskörzetébe tartozó közös üzletrész 8 százalékot ér, úgy teszi ki a maradék 40-et. Tehát való igaz, hogy kiszorították ki a termelőket, de már azt követően szorították ki, hogy a tulajdonuk volt a cég. Továbbmegyek, már a Magyar Cukor Rt. is létrejött, mert azt '95. január 1-jével bejegyzik. Nem a magyar állam szorította ki, nem az ÁVÜ szorította ki, a saját üzlettársaik szorították ki. (*Hanó Miklós: Szavazzunk.*) A saját üzlettársaik voltak, akik olyan helyzetbe hozták, ezt nem merném így leírni, mert nem tudnám alátámasztani, az eladás előkészítéseként, hogy az ő üzletrészüket, a 60 százalék sokat érjen az eladásnál.

ELNÖK: Magyarul felkészültek a privatizációra.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Nem, akkor már privatizálva volt. Arra készültek föl, hogy eladják magukat.

ELNÖK: Úgy értettem a privatizációt, hogy továbbadják magukat, az üzletrészüket.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: A '93-as tulajdonszerzéskor abszolút egyenlő helyzetben voltak az 50,1 százalékon belül. Hogy ők miért írták alá ezt a társasági szerződést, miért fogadták el, hogy utána csak 8 százalék szavazatuk van a korábbi 20 százalék helyett, erről őket kell megkérdezni, erre anyag nincs, de ez a saját döntésük volt.

ELNÖK: Én elfogadásra fogom javasolni ezt a verziót, mert látom azt, hogy képviselő úr többször próbál a termelők helyzetével kapcsolatos üzenetet is eljuttatni a jelentésbe, hogy ők milyen pozícióban voltak, bárki bárhogy privatizált, magyarok, külföldi, mindig rosszul jártak. Ebben az utolsó mondat az egyik lényeg, hogy ez a struktúra mutatja meg a cukorgyárak tulajdonosi irányításában sincsenek benne a mezőgazdasági termelők, és hogy szorulnak ki. Én elfogadom ezt, mert valóban ez történt, szummázva az egészet, de ez nem sérti azt, amit Pongrácz Tibor itt utána a táblázatban összefoglal a szavazati arányok képviseletében, hogy ott a menedzsment, akinek egyébként 15,7 százalékos részesedése van, mégis 60 százalék szavazattal rendelkezik. Ez meg tény, tehát ekkor már ez a folyamat gőzerővel beindult, amit itt a szakértő úr, Pongrácz Tibor mond. (*Jelzésre:*) Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Maximálisan én is akceptálom Varga képviselőtársam törekvését, egyet is értek magával a szándékkal, csak felmerült bennem a kérdés, hogy amúgy a termelők akartak tulajdonosok lenni? Nem minden esetben egyértelmű. Mi megtesszük ezeket a kvázi megállapításokat, de pont a kvótaeladás a termelők miután megkapták az egészet, az egészből ki se akartak vonulni. Csak feltéve, szerintem mindenestre akartak.

ELNÖK: Ez most azért rossz kérdés, értem a kérdést, csak ez egy újabb elméleti vitát nyit ki. *(Horváth István: Hagyjuk, akkor megszavazom Varga Gézának.)* Ne menjünk bele, ha kérhetem, a jelentéstevés ezen szakaszában. *(Varga Géza: Egy mondatot mondanék csak.)* Igen, Varga Géza, egy mondat.

VARGA GÉZA (Jobbik): Akartak a termelők, ez ott csúcsosodott ki, hogy Sárváron polgári engedetlenséggel próbáltak tiltakozni, és az pedig, hogy a 8 százalékuk megvolt, de nem tudták kifizetni, ezért egy szindikátusi szerződésben kénytelen-kelletlen megint a gazdák kiszolgáltatott helyzetéből adódóan a szavazati jogot átadták a szindikátusi szerződésben azzal, hogy az Ötök fizette az ő részleteiket az üzletrészük után, mert nem volt pénzük.

ELNÖK: Ne nyissunk vitát, a módosítás úgysem erre irányul, hogy akartak-e vagy nem akartak, hanem egy helyzetváltozásra hívja fel a figyelmet az indítványtevő.

Ki az, aki egyetért azzal, hogy a 4.1.-nél ez az inkriminált első szakasz törlésre kerüljön, és helyette ez az új, jegyzett szakasz kerüljön be. Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez többség.

14-es indítvány, törölni szeretné a 32. oldal, de azt már tudjuk, hogy nem az, a privatizáció feltétele volt az 5 gyár fúziója, ezt keressük meg valahol. Ez a 4.1. harmadik bekezdése, ezzel nem értek egyet. Megnéztem még egyszer, hogy mit szeretne, milyen mondatrésze kicserélni. Ez nemcsak célszerűen felmerült eset volt, hogy a társaságot összeolvassa, hanem az itt meghívott vendégeink jelezték, hogy különben csak ez volt az egyedüli módja annak, hogy magyar kézben tartsák, hogy ha itt egy fúzió, egy egységes szervezet jön létre az öt gyárból, általuk alkotott egységes szervezet. Többen egymástól függetlenül itt kijelentették. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Igen, ez egy általános hibára is mutat rá, hogy sok esetben túlságosan kritika nélkül fogadjuk el a meghívottak elmondását, és nem megyünk dokumentumok után. Egyetlen dokumentum sem támasztja alá, hogy a privatizáció feltétele volt az öt gyár fúziója. Itt mindenkinek mindent elhittünk, de érintett embereket hallgattunk meg.

ELNÖK: Igen, megint csak arra szeretnék utalni, hogy nagyon szemfülesen tessenek a következő vizsgálóbizottságban, amikor szerepelnek, ott ténykedni, hogy ilyenkor azonnal jelezni, dokumentumokkal megcáfolni a meghallgatott vendégünket, és máris alapot teremtettünk arra, hogy a jelentéstervezetben ezt ott rögtön lábjegyzetbe beírjuk, hogy ezt különben mondta valaki, de amúgy nem igaz. Mint ahogy tettük is ezt, Géza, a te javaslatodra, az ön javaslatára is, és az én javaslatomra is tettük néhány helyen ezt. De ezt megalapoztuk, hogy mire tesszük ezt a kritikai javaslatunkat. *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibor, röviden kérem.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: A cégiratok között benn vannak az előterjesztések, tehát a cégdokumentációkban benne vannak az előterjesztések, és az átalakulási közgyűléseken erre hivatkoznak. A Magyar Cukor Rt. cégiratai között az előterjesztéseknél megtalálható az az indoka a fúzióknak, hogy ez feltétel volt. Kocsis András, akit az ÁVÜ kirendelt ennek a lebonyolítására, az is mint igazgatósági elnök, ekként terjeszti elő a közgyűlés elé.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Röviden, Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Muszáj, hogy szóljak, képviselőtársaim, szakértő úr. Gazdálkodóként vettem részt, nem akarom, hogy megunjátok ezt a véleményemet. Ott voltam több részvénytársaság, a Sasad Rt.-nél, hogy hogy alakult, a Vörös Október, stb., hogy hogy játszotta ki a menedzsment a tagságot. Így néztünk, mint borjú az új kapura, amikor bejelentettek valamiket, de jogszabályi háttere ennek nem volt. Az, hogy most ide olyanokat emelünk be, az én beemeléséimnél kritikaként fogalmazzátok meg, hogy most én nem hoztam az annyi anyagot, hogy alátámasszam, de itt pedig elhangzott dolgokra, véleményekre alapozva nincs. Ha megnézzük az akkor a privatizációt szabályozó jogszabályokat, ilyen kötelezőség nincs. Ők ésszerűségből kezdték el javasolni éppen azért, hogy a menedzsment aztán még ügyesebben, még nagyobb koncon tudjon osztozkodni, de hát ez volt a bulvármegjegyzés.

ELNÖK: Oké, nem is vesszük bele a jelentéstervezetbe, már elnézést, hogy itt viccelődünk, de én úgy értettem, hogy Pongrácz Tibor viszont tárgyhelyi megjelöléssel mondta. Nem a privatizáció általános feltételéről beszélünk, amit a privatizációs törvény írt le, abban biztos nem lehetett benne olyan, hogy különben meg mindenkinek fúzióra kell lépni, hanem erről a privatizációról, ami a megmaradt cukorgyáraknál volt, ha jól értettem, a tulajdonos ehhez ragaszkodott, mármint az állam, hogy privatizálunk uraim, de egy feltétellel, ha tetszenek egy fúziót csinálni. Ha jól értem. Én ezt kénytelen vagyok elfogadni, mert elleninformációval nem rendelkezem. A tárgyhely megjelölése miatt kénytelen vagyok elfogadni. Nem egy olyan súlyponti kérdés egyébként, amekkora vitát folytatunk róla.

Szavazáshoz érkeztünk, 14-es módosító. Ki az, aki támogatja ezt az indítványt, hogy töröljük ezt a mondatot, s helyette újat tegyünk, aki ezt támogatja, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség, bizottság nem támogatja.

7-es. Most itt már még inkább zavaros a kép, de próbálok. 7-es pont, válaszok a bizottságnak feltett kérdésekre, és itt a 7.1. a) bekezdés, aztán az van ideírva, hogy 15-ös módosítás. Itt egy kicsit már elbizonytalanodtam, hogy miről is van szó. Ez a 15-ös módosítás, a 17. lap alján látszik, mármint nálam és a következő lapon, hogy a 8-9. sor törlendő. Ez a köztünk régóta vitatott mondat, hogy spontán privatizáció időszakában kezdődött meg a vállalati menedzsmentek által. Ezt indítványtevő több helyen is kifogásolja, hogy nem igaz. Én megtartanám ezt a mondatot, mert az, hogy bekövetkezett, az egész biztos, azzal azt gondolom, elégséges kielégítést adtunk, ami épp az indítványtevő által tett elfogadott egyik indítványban található, amelyben leírja azt a nemzetközi gazdasági és pénzügyi környezetet, amelyeknek a kettős eredője, tehát egyrészt van természetesen a spontán privatizáció időszakában történő vállalati menedzsmentek által szorgalmazott privatizáció, és nyilvánvaló, hogy ezt, általad javasolt módon, belehelyeztük egy gazdasági és egy nemzetközi pénzügyi helyzetbe is, mármint Magyarországot belehelyeztük ebbe a kettőbe, és ennek a kettőnek a kumulatív eredője indul el. Ehhez kihagyhatatlan véleményem szerint ez a spontán privatizáció időszakára történt megjegyzés. *(Jelzésre:)* Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Itt utalnék Raskó Györgynek a meghallgatáson készült jegyzőkönyvre is, ő is Tarján Balázusra hivatkozik. Senkinek nem üt szeget a jelenlévők és az akkori meghallgatáson jelenlévő képviselőtársaim közül az, hogy Raskó volt a főnöke ennek a Tarján Balázsnak? Ő egy főosztályvezető volt talán, vagy osztályvezető, és Raskó államtitkár arra hivatkozik a meghallgatáson, hogy ő arról nem tudott, hogy a minisztérium...

ELNÖK: Bocsánat, mikortól volt államtitkár Raskó György?

VARGA GÉZA (Jobbik): Hónapra nem tudom megmondani.

ELNÖK: Jóval később lett ő államtitkár. Én is megkérdeztem. (*Varga Géza: '91 őszétől.*) Igen, de akkor már éppen lezajlanak a privatizálások, az a kis probléma. Tehát az első külföldi eladási sorozat már lezajlik. Megkérdeztem gyorsan az akkori politikai államtitkártól, és megmondta, számomra teljesen ismeretlen név volt a közigazgatási államtitkár. Ezt majd közben bemondom, csak hogy menjünk tovább.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem ez lett volna a lényege annak, amit mondani akartam. Ezt most elfogadom, hanem a dátumok esetleg szétcsúsztak, vagy összezsúsztak, de azt a tényt, hogy a minisztérium részéről lemegy a főosztályvezető tárgyalni és viszi oda a külföldi vevőt, az egyéb próbálkozásaim mellett ez is cáfolja azt, hogy spontán privatizáció történt. Mert miért a minisztérium egy főosztályvezetője viszi le a külföldi vevőt, mert több helyen említjük, hogy '89-től a menedzsment kereshette magának a vevőt, stb., mint hogy ha ezzel a spontaneitást akarnánk alátámasztani, de éppen Tarján Balázs szerepe, ha így volt, ahogy volt, ez azt mutatja, hogy nem spontán privatizáció volt, hanem a minisztérium részéről legalább abban az egy esetben. Ott iratokat ne várjon tőlem senki, de talán a bizottságtól sem. Én azt gondolom, hogy a bizottságnak következtetéseket van joga levonni, olyan következtetéseket, ami mondjuk így, a sorok mögött van, ha ezt nem tesszük, akkor szerintem a társadalmi kötelezettségünknek nem teszünk eleget. Mindegy, Tarján Balázs nem spontán vitte le oda a külföldi vevőt.

ELNÖK: Rendben, de úgy emlékszem, hogy itt utána más módosításoknál ez külön megemlítésre kerül. Tény az, hogy abban is általam kifogásolt mondatrészek vannak. Madl Endre, ő volt akkor a közigazgatási államtitkár abban a rendszerben, és ő is maradt, és csak utána, később, tudtam, hogy később volt, csak nem tudtam, hogy mikor, utána került sor a közigállamtitkár-váltásra. (*Közbeszólásokra:*) Nagyon szépen kérem, hogy erről ne nyissunk vitát, mert a módosító indítvány másról szól, én azt javaslom, ez a mondat maradjon benne, nem értek egyet az ilyen értelmű kivételével, az egy légtüres teret teremtene, mivel nincs mellette más módosítás.

Szavazunk róla. Ki az, aki támogatja, hogy vegyük ki az inkriminált mondatot. Aki támogatja, kézfeltartással jelezze. (*Szavazás.*) Ez kisebbség, egyharmadot sem kapott.

16-os módosításnál, amely azt mondja, hogy a 7.1. a) ponthoz, ez már oké, így be tudjuk azonosítani, egy új szövegkiegészítést szeretne betenni. Én ezt elolvastam, ha ez így van, akkor azt mondom, hogy ez rendben van megint, tehát nekem elfér. (*Jelzésre:*) Pongrácz Tibornak adok szót. Kis türelmet kérnék szépen. Megpróbálom az ülést vezetni. (*Hanó Miklós: Akkor először szavazzunk, utána érveljünk, ezt kértem ügyrendben.*) Nem, a módosító indítványok megszavazásának formai kötöttségei vannak. Jelezhetjük, hogy támogatjuk vagy nem, de utána az indoklásnál joga van az indítványtevőknek megindokolni, a bizottsági tagoknak pedig a véleményt kifejteni, bármennyire idegtépő, időhúzó és minden egyéb dolog ez, de nagyon szépen kérem, hogy ezzel a türelemmel jussunk a végére. Nem sok van, 4-5 érdemi indítvány van, amiről döntenünk kell most már. Pongrácz Tibornak adtam szót.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Csak annyit akartam mondani, elnök úr, hogy azt én nem tudom, hogy honnét származik az információ, hogy a részvénytársaság megalakításának nyilvános részvénytársaságnak kellett volna lennie. Ilyen törvényi kötelezettség nem volt, nyilvános részvénytársaság meg zártkörűen működő az két különböző dolog. Itt a mai kifejezéssel élve zártkörűen alakult részvénytársaságok vannak, nem volt részvénykibocsátás és így tovább, nem tudom, hogy az egész információ min alapszik. Új társaságok jöttek létre, amelyek nem átalakulással jöttek létre, hanem a felek, jelen esetben a külföldi fél és a magyar állam közösen létrehozott egy részvénytársaságot, mégpedig egy zárt

részvénytársaságot, nem volt nyilvános vételi ajánlat. (*Varga Géza: Az átalakulási törvény ezt kimondta.*) Ez nem átalakulás volt, hanem új céget hoztak létre. Az állam bevitte a vagyont apportként, a külföldi adta a készpénzt.

ELNÖK: Igen, ez a vitánk már többször előkerült, hogy többféle privatizációs technika létezett, és itt egy új cég alapítása technikát választottak a privatizáció folyamán a privatizátorok és az állam mint tulajdonos. Rájuk ez nem volt igaz, hogy kötelezettek lettek volna. (*Varga Géza: A gazdákat kijátszották.*) Az lehet egy következtetés, hogy kijátszás, csak az nem igaz, hogy általánosan mindenkinek nyílt részvénytársasággá kellett volna alakulni, és ezáltal egy privatizációs versenyben részt kellett volna vennie.

No, szavazunk a 16-os módosító indítványról, ki az, aki támogatja ezt a kiegészítést, kézfeltartással jelezze. (*Szavazás.*) Ez kisebbség, a bizottság nem támogatja.

17-es módosítás, 7.1. b) pontbeli bekezdésnél egy törlést javasol az indítványtevő, és egy módosító szöveget is javasol hozzá a törölt mondatrész helyett. Én ezt nem támogatom. Értem, hogy előjön megint a mezőgazdasági termelők döntésből való kizárása és ezzel való kalkuláció, de önmagában az a szándék, amit az Antall-kormány észrevesz '91 nyarán, hogy baj van, ezért ellensúlyt próbálnak létrehozni. A Magyar Cukor Rt.-t gondolják ellensúlynak, mi ezt a ténybeli rögzítést akarjuk ide leírni, hogy ezzel megvalósult elvileg az a cél, hogy a cukoripar jelentős része, a piac 32 százaléka, a magyar termelők tulajdonában maradjon. Most azon persze tudom, hogy lehet vitatkozni, kik is ezek a magyar termelők, amiből már kiszorultak a gazdatermelők, tehát a cukorrépa-termelők, én ezt értem, de önmagában ez a kormányzati szándék megvalósult. Én ezt hiányosnak találnám, ha nem szerepelne a jelentéstervezetben. (*Jelzésre:*) Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Az a baj szerintem Varga képviselőtársam indoklásában, hogy mind a kettőt be lehetett volna írni. A cél az volt, hogy 32 százalék, de az irányításból kiszorultak. Ha így lett volna, akkor el lehetett volna valamilyen szinten fogadni, így viszont a kettő nem zárja ki. Én is azt mondom, hogy másképp meg nem lehet módosítani. Most nem lehet egy harmadik szövegszerűt betenni, mert a cél az lehetett, hogy 32 százalék, az meg is valósulhatott, de az, hogy az irányításban milyen mértékben maradtak benn, az megint másik kérdés. Szerintem is ez nem módosítja azt, javasolom, hogy szavazzunk és ne zárjuk ki azt a szöveget, amit elnök úr is mondott.

ELNÖK: (*Jelzésre:*) Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Egy tendenciát tessék ebben a dologban látni, megtörtént vagy nem történt meg, de ha beteszem azt, hogy 32 százalék a magyar termelők tulajdonában maradt, ez a jelentés kikerül, ezt elolvassák a szakmabeliek, az érintettek, nem tudom micsoda, akkor ez azt mondja, hogy a mostani cukoripart vizsgáló bizottság ezt jónak tartotta. Hát nem volt jó. Akkor legalább vegyünk ki olyat, amit különbözőképpen lehet értelmezni, és ezt mindenképpen lehet úgy értelmezni, hogy akkor minden rendben volt. Spontán privatizáció volt, nincsenek sem politikai, sem egyéb felelősségre vonható személyek, 32 százalék a termelők tulajdonában van. Miről beszélünk, miért volt felháborodva a magyar társadalom? Ha ebben akarnak képviselőtársaim részesek lenni, akkor ebben mi nem szeretnénk.

ELNÖK: Nem tudunk nagyon a bizottsághoz érkezett dokumentumok, kért anyagok és a meghallgatott vendégek, vagy meghallgatottak által elmondottakra hivatkozni, ezen kívül nem tudunk másra. Ez megint egy elég komoly feltétele annak, hogy a bizottság milyen mozgástérrel rendelkezik. Itt visszamegyünk a parlamenti és a házszabályi alaphelyzethez, csak ezt szeretném mondani. (*Jelzésre:*) Pongrácz Tibor.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Igen, azt szeretném mondani Varga képviselő úrnak, hogy ez nem igaz megint csak úgy, ahogy elhangzott. Az ÁVÜ előterjesztés felsorolja azokat a termelőket, akik a konzorcium tagjai, megvásárolták az 51,6 százalékot. Ez 60 darab jogi személy összesen, ebből egy az Ötök Kft., a többi 59 különböző termelőszövetkezet. Felsoroljam őket tételesen? A magyar állam, az ÁVÜ 1993-ban ezeknek a termelőszövetkezeteknek, a termelőknek adta el. Az, hogy ezek a termelők, elnézést kérek, tőkehiány okán, belső megállapodás okán azért, mert pénzt kapnak, eladták saját magukat akár az Ötök Kft.-nek, akár másnak, nehogy már azért is az ÁVÜ legyen a felelős. Ez így egyszerűen nem igaz. '93-ban megkapták a tulajdont, '96-ban ők lemondtak pénzért, ellenértékért, nem tudtak fizetni, egyébként én ilyen dokumentumot nem láttam, hogy miért mondtak ők le egymás között erről az arányról (*Varga Géza: A szindikátusi szerződésben van.*) A konzorciumi tagok szindikátusi szerződése legalább is a nekem átadott anyagok között nem volt meg. Az a szerződés viszont benne van, amiből kiderül, hogy ugyanakkora részt birtokoltak a konzorciumban, erre egységes szavazati jog volt, amiről '96-ra megváltozik a jelzett aránya, hogy 60 százaléka van a menedzsmentnek, de az nem a magyar állam, nem az ÁVÜ, nem a privatizációs szervezetek, nem a külföldi cégek relációja volt, hanem a termelők és tulajdonosok egymás közötti viszonya.

ELNÖK: 17-es módosító indítványról szavazunk, ki az, aki támogatja azt, hogy az előbb jelzett mondat törlésre kerüljön az indítványtevő szándéka szerint? Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze. (*Szavazás.*) Ez kisebbség, a bizottság nem támogatja.

18-as indítvány, amely 7.1. c) szakasz további kiegészítését javasolja. Itt szintén az a kifogásom, hogy bizottsági előterjesztésbe ilyen mondatszerkezetet – értem a szándékot, hogy miről van szó – ilyen megfogalmazást és ilyen mondatszerkezetet nem ajánlok a bizottságnak, hogy felvállaljon. Csak idézek belőle, és utána a következőkben is lesz ilyen még sajnos, hogy szándékát értem, de a szövegezése biztos, hogy nem normatív. Például hogy „az ajtaján kopogtató cukorrépa-termelők és szövetségeseik a külföldi irányítás alatt kiszolgáltatott, megrövidített helyzetükön szavazóképes tulajdonszerzésre változtassanak”. Annyit írtam oda, hogy a bulvársajtó használ ilyen formulákat, jelentéstevő nem használhat ilyet. Hogy ki kinek az ajtaján kopogtat, ez fantázia kérdés lehet, de tárgyi megalapozottság nélkül ilyet nem írhatunk le. Kérdés, észrevétel van-e? (*Nincs jelzés.*) Nincs, szavazunk róla. Ki az, aki a 18-as módosító indítványban jelzett módosítást támogatja, aki igen, kézfeltartással jelezze. (*Szavazás.*) Ez kisebbség, bizottság nem támogatja.

19-es módosítás a 7.1. pontnál új, d) pontot javasol megnyitni, amelyben további értelmezéseket tesz. Sajnos itt is azt kell mondanom, hogy ez a bulvármédia által nagyon használt formula, a sejtetés és a szóösszetételek használata, de jelentéstevésben én el szeretném kerülni ezeket a sejtetéseket. Olyan kijelentéseket, ami állítás, és ez a legnagyobb gondom, kőkemény állítás, lehet, hogy így is történt, de hogy mi ezt bebizonyítani nem tudjuk, abban egészen biztos vagyok. Ezért tartózkodnék ennek a d) pontnak a befoglalásától. Kérdés, észrevétel van-e? (*Nincs jelzés.*) Szavazunk róla, ki az, aki támogatja a 19-es indítványt, kézfeltartással jelezze. (*Szavazás.*) Ez kisebbség, bizottság nem támogatja.

20-as módosítás az 57-es oldalra utal, ahol egy törlést javasol, és helyette új szövegrészt. Ezt pontosítsuk be, azt kérném mindenkitől, hogy hol is lenne ez, mert nincs megjelölve a pont, a szakaszszám. Hányas pontot kezdjük? 7.3.? (*Dr. Pongrácz Tibor: 7.1.*) 7.1., akkor innen menjünk tovább. (*Dr. Pongrácz Tibor: C) alpont után van.*) Abban a bekezdésben, hogy a privatizáció első fázisában kötött szerződéseket? (*Dr. Pongrácz Tibor: Igen.*) Sajnos nem tudtam eligazodni az indítványtevő szándékán, már hogy honnan törölünk, és mit illesztünk be a szövegekörnyezetbe, mivel nem volt pontos számmegjelölés.

Egyébként a szövegezés részemről érthető, hogy mit szeretne üzeni, csak nem tudom, hogy miért kell kicserélni az eredeti szöveget. Ugyan tömörebb, hogy a jogászai teljes

mértékben felkészületlenek voltak, mondja a jelentéstevő, és ezt Varga Géza az indítványával részletezi, hogy tulajdonképpen ezek a jogászok nem a hazai érdekeket képviselték, és úgy állították össze mindig a különféle jegyzékeket, stb. *(Jelzésre:)* Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Ennél a pontnál is az a problémám, mint kettővel korábban. Az, amit Géza javasol, szerintem nem rossz, csak miért akarja kivenni azt a másikat? Elnök úr is mondta, van ez a megállapítás szerintem korrekten szakértő részéről, és amúgy ennek a kiegészítésnek meg jó lett volna, amit Géza mond. Így hogy ki akarja cserélni, így meg nem teszi ezt támogathatóvá. Ez a baj. A kettő együtt lenne az igaz.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: A végén van egy olyan mondat, amit én nem értek a jelentés szerkezetébe bele, holott a külföldiek érdekében gyakran foglalkoztatott nemzetközi könyvvizsgálói irodákat, de nem hazai érdekből. Ezeknél a tranzakciónál nem láttam egyetlen olyan esetet sem, hogy itt külföldi jogi iroda vagy nemzetközi könyvvizsgálói iroda működött volna ezeknél az eseteknél. Ez csak egy általános jellegű odaszúrás, nem tudom, hogy ez honnan van.

VARGA GÉZA (Jobbik): Amit István mondott, hogy miért kell kivenni. A kettő között az a nagyon nagy különbség, hogy a bent lévő a vállalati menedzsment mögött működő jogászokat marasztalja el. Amit betenni javasolok, az pedig azt mondja, hogy nem ők készítették elő a szerződést. A szerződést a minisztérium, Martonyi úrtól is megtudtuk, hogy ő a Jogi Főosztály főosztályvezetője volt, mellesleg privatizációs kormánybiztos, és a szerződések előkészítéséért volt felelős az ő osztálya. Tehát nem mindegy, mert ha azt írtuk volna le, hogy a minisztérium jogi főosztálya nem volt felkészült, akkor azt mondtam volna, hogy maradjon benn. De éppenhogy itt megint ugyanarról van szó, hogy a politikailag számonkérhető intézmény helyett letoljuk a felelősséget oda, ahol senkit nem tudunk számonkérni. Senki nem fogja kinyomozni, nem is szándék, hogy azt a jogászt, aki valamilyen menedzsmentnél működött, jó volt vagy nem volt jó, nem ez a lényeg, márpedig ez a jelentés, szövegezés azt igyekszik, hogy a politikailag számonkérhető intézményektől úgy mint minisztériumok, ÁVÜ, lenyomja felelősséget. Ez a kardinális különbség a jelentéstervezet és az én módosítóim között.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Ezt meg tudjuk úgy fogalmazni, hogy beilleszthető ebbe a szövegkörnyezetbe? Mert az indítványból ez nekem nem derül ki. Hogy hova, melyik szó, melyik mondat után jönne konkrétan ez a szövegrész? *(Varga Géza: Az indoklásban benne van, amit most kérdezel, és úgy egyáltalán. A '89. évi XIII. egyértelműen kivette a vállalatvezetők kezéből a döntést, és a szakmai munkát. Amennyiben még így is történt, ha így történt, akkor jogellenes lett volna. Ezt viszont a felügyelő a felsőbb szervnek...)* Géza, nem erre gondolok, hanem arra, hogy itt ez a 7.1. szakasz most már megtalált mondatai közé ezt hova gondolnád egyáltalán beiktatni? Mert itt most már sem a törlést nem tisztáztuk. Több sebből vérzik annak ellenére, hogy értem, hogy mit akarsz. A törlendő mondatrész is pont, pont, ponttal kezdődik, aztán ki van törölve, aztán az új szöveg beiktatása is kezdet megjelölése nélkül is egyszer csak elkezded írni, hogy akkor kellene egy ilyen. Nem látom, hogy mit mivel cserélnénk ki, és akkor ez így jó lenne-e. *(Varga Géza: Itt a második bekezdéshez, a „privatizáció első fázisában kötött” stb. A privatizáció első fázisával kezdődik a második bekezdés.)* Ezzel kezdődik. *(Varga Géza: Ezt javaslom törölni.)* Nem ez van ideírva, ne haragudj. Ide az van írva, hogy pont, pont, pont, a szerződéseket előkészítő vállalati menedzsmentek, azok jogászai teljes mértékben felkészületlenek voltak ilyen tranzakciók lebonyolítására, ez van ideírva. *(Varga Géza: Bocsánat, tévedtem, neked van igazad, akkor meg kell keresni, hogy hol kezdődik, de valószínű, hogy ebben a bekezdésben.)*

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Ott kezdődik, „ami abból is ered”, odáig tart.

VARGA GÉZA (Jobbik): Ja, az első mondata megmarad és a második sornak a második felében „a szerződéseket előkészítő vállalati menedzsment”, stb. Csak az a bekezdés, a privatizációval kezdődő második sora, második fele. Ott kezdődik.

ELNÖK: Látom most már. Én ezt befogadom állati nagy jóindulattal most, hogy így összerakjuk. Ne érts félre, Géza, több sebből vérzik, de értem a szándékot, amit akarsz írni. *(Varga Géza: Mindegy most már, többségben vagytok, a jelentést is el fogjuk fogadni, megértettem, amit mondtatok, el is mondtam a mentségeimet, hogy úgy mondjam. Én se akarom, hogy pongyolaszöveg kerüljön be, ezzel mind egyetértünk.)*

Szavazzunk róla, ki az, aki támogatja ezt az indítványt, a 20-as módosító indítvány 57. oldal. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Kisebbség, nem kapta meg a többséget.

21-es módosítás. Itt jön ez az ominózus Raskó György történet. Ezt megint pontosítsuk be, hogy akkor ez most hova is menne, mert nem jó úgy, hogy 57. oldal második bekezdés. Hányas pont?

VARGA GÉZA (Jobbik): „Sem az FVM nem tudott korrigálni”, úgy fejeződik be ez a bizonyos bekezdés.

ELNÖK: Értem, oké, oké. Értem a szándékot, Raskó György felelősségét, azt amit írsz. *(Dr. Pongrácz Tibor közbeszólására.)* Maximum az öt cukorgyár privatizációjánál lehetett ő kulcspozícióban. Az előtte lévő külföldiek kezére eladottaknál nem volt. Egyébként az ÁVÜ-nél valami helyettes volt, vagy mi volt? Ha most erre megyünk. Önmagában ez az állítás nem állja meg így a helyét, azt akartam ebből kihozni, vagy sokkal pontosabban kellett volna leírni, hogy melyik időszakban ki mit csinált.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnök úr, elnézést, nem teljesen téves olyan szempontból a megállapítás, hogy én megnéztem tegnap a parlamenti hivatalos iratban Raskó úrnak, és abban az van benne, hogy '90 nyarától az FVM privatizáció előkészítési főosztályán volt. Ebből a szempontból ő érintve lehetett ebben, de ami ide van leírva, az nem igaz, mert ő nem volt az ÁVÜ igazgatótanácsának tagja '91 őszéig, és '91 második felétől volt közigazgatási államtitkár is. Ezt a két tisztséget nem töltötte be abban az időszakban, amikor a hét cukorgyár privatizációja bekövetkezett.

ELNÖK: Biztos, hogy nem volt tagja, de jegyzőkönyvekből mint kiderült, időnként helyettesített egy FM által delegált tagot, ez is tény, de nem volt a tagja, ilyen nem mondható ki. *(Varga Géza: Volt tagja is.)* Utána, mikor betöltötte a közig államtitkári pozícióját. De a jegyzőkönyvekből, mert elolvastunk egy-két ÁVÜ igazgatótanácsai ülést, abban megjelent Raskó György, de meg volt jelölve, hogy kit helyettesít. És valószínű, hogy mint privatizációs főosztályvezető őt küldték el helyettesíteni az egyébként rendes tagot, mert az éppen távol volt, az FVM által küldött nem tudom, ki, az is kitűnt ott. Azért említettem, hogy így, ebben a formájában nem tárgyyszerű, ami ide le van írva, ez a gondom vele, amúgy meg értem, hogy mire történt az utalás. Azt már csak külön sajnálom, hogy amikor Raskó Györgyöt személyesen meghallgatjuk, azért hallgatunk meg személyeket, hogy ha ilyen kifogásaink vannak, akkor ott rögtön megkérdezzük, hogy ön ettől meg ettől volt, akkor ott hogy volt, és miért ezt tetszett csinálni. Ezek a számonkérések nincsenek benn a jegyzőkönyveinkben. *(Varga Géza: Pont akkor volt, amikor egyszer elkéstem közlekedési okok miatt.)* Ez a tipikus „s” betű, hogy akkor hiányoztunk az iskolából, amikor azt tanultuk. És akkor azt nem tudjuk? Elnézést már, de tényleg csak a helyzetet akarom érzékeltetni, hogy bizottsági ülésre ez nem elégséges. *(Jelzésre:)* Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Csak annyit, hogy amikor Raskó úr itt volt, akkor én még nem rendelkezték annyi információval az ő tevékenységével kapcsolatban, utána én is tájékozódtem bizonyos dolgokban, én személy szerint ezt a részét tudom támogatni, amit Varga Géza mond. Nekem csak azzal van problémám a megfogalmazásnál, hogy tényleg nem abban az időben volt az ÁVÜ igazgatója, hanem egyéb összefüggésekben. Én azt tudom, hogy Raskó úr privatizációban való megítélése az felettébb megosztja a szakmát, és nem feltétlenül minden esetben a nemzeti érdekek védelme az, ami Raskó úr zászlajára volt kitéve, érezhették azt sokan.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Varga Géza és utána Pongrácz Tibor.

VARGA GÉZA (Jobbik): Valóban itt a dátumoknak nem néztem utána, és jogos a kritika, de én ezért nem úgy fogalmaztam, hogy ő tagja volt, hanem a hangadója. Tehát miután az ÁVÜ igazgatótanácsában ő volt a mezőgazdasági ügyek hangadója, és ő volt egyidejűleg. Megint lehet azt mondani, hogy a hangadó az egy bulvár, de hát..

ELNÖK: És miután úgy kezdődik, hogy és ő volt egyidejűleg az FM közigazgatási államtitkára... *(Varga Géza: A hangadósággal egyidejűleg volt.)* Jó, értem, de nem értem, no. Szavazzunk róla, ki az, aki támogatja? *(Jelzésre:)* Pongrácz Tibor.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Egyetlen mondatot engedjen meg, hogy hozzáfűzzek, magam részéről a jelentésnek ezt a részét én írtam, nem véletlen, hogy nem lábjegyzetben emeltem ki, hogy honnan van az információ, hanem a szövegbe írtam bele, mert én is azt gondoltam, hogy itt megjelöli pontosan, hogy ez egy forrás, és hogy ezt hogyan fogadja a bizottság vagy hogyan nem. Csak azt írtuk le ezzel, hogy ő ezt mondta, én nem mondtam, hogy feltétlenül, mert más forrást nem látok, ami ezt megerősíti. Az ami viszont a módosító javaslatban le van írva, azt mégúgy sem mondta senki az IT tagok közül se, hogy ő lett volna a mezőgazdasági ügyek hangadója, pláne azt nem, hogy ő tárgyalt volna a privatizációkról 1990-ben. Egyetlenegy dolgot mondott ő, azt valóban ő mondta, hogy amikor az Agrana meg akarta venni a kabai cukorgyárat, ha jól emlékszem, akkor azt ő akadályozta, mondván, hogy túlzott piaci koncentráció jön létre. Ez volt az egyetlen, amit mondott, de akkor sem az volt, hogy tárgyalt volna. Ami itt le van írva, azt semmilyen forrás nem támasztja alá, akkor forrást kellene pontosan megjelölni, ha ilyen állítás szerepel az anyagban, akár ha valaki más meghallgatott személy mondta volna.

ELNÖK: Szavazunk róla, ki az, aki támogatja a 21-es módosító indítványt, Raskó Györggyel kapcsolatban? Aki igen, az kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez kisebbség, bizottság nem támogatja.

22-es módosítás, az 57. oldal harmadik bekezdésére irányul, ezt meg sem kerestem, mert indoklással szeretném jelezni, hogy miért nem támogatható. Olyan feltételezéseket, vádakot sorol fel tényyszerű állításként, amit soha az életben nem tudnánk bizonyítani, hogy ha ezt mi befoglalnánk. A második mondatban olyan állítás, hogy „ismert célja volt a külföldiek irányítása alatt álló cukorgyáraknak, hogy a magyar kézben maradt öt gyárat el kell távolítani a piacról”. Nem akarom tovább sorolni, de még további erős mondatok az utolsó előtti mondatban az Agranara vonatkoztatva, Horváth Mihály szerepe. Először is nem volt ilyen írományunk, másodsor ezt meg nem tudnánk védeni, ha valaki ezt joghatóság előtt számonkérné rajtunk, hogy ez honnan vettük. Sajnálom, hogy nincs az a dokumentum, amibe ezt be tudnánk írni, azt meg rögtön hozzáteszem, de nincs itt.

22-es módosító indítványról szavazunk. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Ez kisebbség, bizottság nem támogatja.

23-as. A 7.2. itt megjelölésre került a bekezdés, egy új szöveg beszúrását szeretné az ott leírtak mellé javasolni az indítványtevő. Szintén nem javasolom támogatásra ezt az indítványt. Értem megint a célját, de olyan állítást megfogalmazni, mint a második mondatban, hogy a vizsgálat nem tárta fel, különféle első mondatban feltett kérdésekről írja, hogy a vizsgálat nem tárta fel, mondván, erre nincs adat, pedig van. Ez nekünk, a bizottságunknak egy vád, hogy kérem szépen, önöknek itt volt 180 napjuk, én azt állítom mint indítványtevő, hogy önök nem tetszettek feltárni itt dolgokat, pedig itt van rá az adat. Ide annyit írtam magamnak, hogy akkor miért nem a bizottsági ülésen jött elő ez a kezdeményezés, hogy itt még van olyan feltáratlan rész, ami miatt ezt meg ezt meg ezt meg kellene vizsgálni, ezért kérjük be azt az iratot, meg hallgassuk meg azt meg azt. Ha ez megtörtént volna és alátámasztja azt, amit az indítványtevő most itt állít, akkor nagyon nagy örömmel, szívesen ez a jelentéstervezetünknek része lehetett volna. De így először is önmagunkról kiállítani azt a bizonyítványt, hogy tényszerű dolgokat nem akartunk megvizsgálni, én ezt nem vagyok hajlandó így elfogadni. Kérdés, észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.) Szavazunk a 23-as indítványról, ki az, aki támogatja az indítványt? (Szavazás.) Kisebbség, bizottság nem támogatja.*

24-es indítvány, 7.3. fejezetben javasolja néhány szó beszúrását és pontosítását, én ezt átolvastam, én ezt javasolom elfogadni, mert megerősíti azt, amiről mi beszélünk, és megerősíti egyébként az indítványtevő eddig tett indítványainak is a tartalmát az Állami Vagyonügynökség szerepéről, nem részletezem. *(Sáringger-Kenyeres Tamás: A következő szöveg is beletartozik, ami a 24-es módosító indítvány alatt szerepel? Együtt van a kettő?)* Először is tisztázzuk, hogy most a 24-es módosító indítványnál az addigi szövegrészben egy „nem” szót és egy „volna”, és egy „majd csak” szót tesz. *(Dr. Pongrácz Tibor: Nem ez volt a kérdés, amit feltett a parlament.)*

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Ez semmi mást nem tartalmaz, mint azoknak a jogi kereteknek a felsorolását, aminek alapján akkor ezek a szervek, intézmények, ÁVÜ működött. Ha Varga képviselő úr akarja javasolni, akkor írjuk oda, hogy bár ennek alapján kellett volna, de nem ennek alapján végezte, bele lehet tenni, csak itt nem ez volt a kérdés.

ELNÖK: Értem, de a három szó beillesztése egyrészt kifejez egy irányultságot, másrészt nem változtatja meg a feltett kérdésre a válaszadási szándékot. Én úgy érzem, ez elfogadható.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Annyit tennék oda, hogy van ott alatta, a végén fel van sorolva francia bekezdéssel, odaírnám, hogy a bizottság megítélése szerint ezek a vagyonpolitikai irányelvek nem kerültek betartásra, vagy az Állami Vagyonügynökség nem a vagyonpolitikai irányelvek szellemében járt el. Ennyivel zárnám le. A szövegbe beleírni nincs értelme, tehát akkor koherenciazavar lesz. *(Varga Géza: Nincs ott koherenciazavar, szemléletzavar van.)*

ELNÖK: *(Sáringger-Kenyeres Tamás: Most akkor a 24-es módosító a 25-ösig tart?)* Rátérünk a 24-es módosító utáni módosítóra, ami igazából egy 25-ös, mert egy új módosítás van, majd mindjárt pontosítom a sorszámát. Az teljesen külön van, mert önálló szövegrészt javasol berakni, arról most még nem beszélünk. Jó, szavazunk róla. Ki az, aki elfogadja a 24-es módosítást, a három szó beillesztésével? Aki ezt elfogadja, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez halvány, de többség.

Most jön a második szakasza, amit nem jelölt ugyan önálló módosításként, de ez teljesen egy önálló módosítás, amely további elemzést javasol hozzátenni. Itt megint magamnak azt írtam föl, hogy leellenőrizni az itt leírtakat, egy-két fordulatát nem tudom, ugyanakkor újra előjön Raskó György probléma a második részben a zárómondatoknál. Eddig

jutottam, hogy nagy volt bennem a bizonytalanság ezzel a módosító indítvánnyal kapcsolatban. *(Hanó Miklós: Nem támogatjuk, szavazzunk.)* Pongrácz Tibornak van megjegyzése?

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnök úr, nekem csak annyi megjegyzésem lenne, hogy például a Cereol tranzakciók részleteit is ismerem, magam is olvastam utána, az nem igazán idetartozik, de csak ami a bizottság rendelkezésére áll, az az, hogy körülbelül a kaposvári cukorgyár ma azért annyira korszerű, amennyire korszerű, beleértve a biogáz üzemet, és így tovább, mert körülbelül 100 milliárdot fektettek bele technológiai fejlesztésekre. Akkor most ez mennyire adekvát ezzel a megjegyzéssel, ami itt van, vagy mennyire nem? Én nem látom alátámasztottnak ezeket a megjegyzéseket, mint ahogy a sűrűlé, ahhoz nem értek, nem tudom, hogy a saját cukrot sűrűlé formájában be lehet-e hozni, vagy nem.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Horváth István.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Én a 24-es második felét személy szerint támogatni tudom, véleményem szerint Varga Géza képviselőtársunk gyakorlatilag szempontokat sorolt fel számunkra ilyen esetben.

ELNÖK: Az országgyűlési határozat szempontjait sorolja fel a '99/20-ast.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Igen, és a végén még tesz szerintem két olyan nem elhanyagolható összefüggést, ami akár Medgyessy Péterrel vagy Raskóval kapcsolatos. Az, hogy Medgyessy Péter a Beghin Say SA cukorgyár tagja, és ugyanabban az időszakban az MNB vezérigazgatójaként nem támogatja az öt cukorgyár finanszírozását, akár lehet összefüggés is, de mindenesetre ez rögzíti ezeket az állapotokat, tehát személy szerint én ezt támogatom.

Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Igen, Varga Géza.

VARGA GÉZA (Jobbik): Nem csak tévedésből, fáradtságból nem írtam oda, hogy ez egy másik módosító, ezekkel igazolni vagy alátámasztani akartam az előbb elfogadott bizonyos három szavas beszűrást, hogy miért nem a vagyonpolitikai irányelvek szerint történt a dolog. De vehetjük külön, és akkor ezt le lehet szavazni, örülök neki, hogy az előbbi átcusszant, úgyhogy én nem külön módosítónak szántam, hanem az előbbieik alátámasztására, amit ebben leírok.

ELNÖK: Rendben, én direkt kezeltem külön, mert az kvázi technikai jellegű, ez viszont tartalmi módosítás ez a második része. Engem meg egyetlenegy mondat zavar, de én ezt is elviselem, és nem gondolnám, hogy ebből sok kritika illet, az utolsó, ez a kérdésfeltevés, hogy ezt vajon miért ismerték fel döntési helyzetben lévő politikusaink. Szóval ezek rombolják egy kicsit az eredeti szándékot, ezek a mondatok.

VARGA GÉZA (Jobbik): Ti a pol korrektséget túlhangsúlyozzátok, én meg a valóságot kimondom. Mindenki ez a kérdés, hogy a nemzet károsodott, és ezt miért nem ismerték fel a döntési helyzetben lévők.

ELNÖK: Horváth Istvánra nézek, szeretné, hogy bekerüljön ez? Tudunk egy többséget elfogadtatni ezzel? Mert én ugyanezt mondtam, hogy én magamban ide azt írtam, hogy

eldöntendő, tehát ez a folyamat így tárgyszerű, akkor eldöntendő, hogy mit csináljunk vele. Nincs égbekiáltó ellenérzésem, az utolsó mondat kicsit bántja, mert a jelentéstervezetben nem használatos módon egy nyitott mondatot ott hagyni. *(Varga Géza: Nem az a célja a bizottságnak, hogy politikai felelősöket kimutasson?)* Nem. Az csak a következménye lehet a bizottsági jelentésnek, de nem a célja. *(Varga Géza: Jó.)* Ki az, aki támogatja az indítványt, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez többség.

A módosító indítványban a 24-es, annak is a második fejezete, szakasza, amely teljesen új szöveggel továbbiakban is kiegészíti ezt a 7.3. fejezetet. *(Varga Géza: Akkor egy különvett módosítóként kerül be a jegyzőkönyvbe?)* Igen, mert tartalmilag különválnak az első résztől.

7.3., tehát itt akkor végigvittük, jó, igen, itt akkor az indítványtevő segítségét kérnénk az utolsó bekezdés elé. Tehát ott a franciabekezdés kötőjeles szövegmódosítások voltak, az az utolsó előtti bekezdések, így mondanám, és az utolsó előtti bekezdés mondata, hogy a privatizáció fontos jogszabálya volt a munkavállalói részesedési programról szóló, na ez a mondat mögé, ha jól értem, mert azt mondja, hogy az utolsó bekezdés elé. Az utolsó bekezdés az, hogy 1995-ben fogadta el az országgyűlés az állami tulajdonban lévő vállalkozói vagyont. *(Varga Géza: Nálam a privatizáció pontos jogszabály, úgy kezdődik az utolsó bekezdés ezen az oldalon.)* Igen, na az a mondat elé gondolod? *(Varga Géza: Igen.)* Akkor elnézést. Akkor az nem az utolsó előtti, hanem az utolsó előtti előtti. Tehát a franciabekezdéses öt feltétel után kerülne be „a privatizáció fontos jogszabálya volt a munkavállalói részvételi program”, ez a mondat elé. *(Varga Géza: Igen.)* Én is mögé gondoltam a leírtakból, akkor elfogadjuk az indítványtevő szándékát. *(Varga Géza: A vagyonpolitikai irányelvet akarja indokolni, és ahhoz kapcsolódik.)* És az van előtte, a vagyonpolitikai irányelvekről szóló elemzés.

A szerkesztést rábíznánk a szakértőkre, hogy a tördeléseket és egyebeket, mert az nem jó, az látszik, az eddig alkalmazottaknak megfelelően kérnénk szépen a jelentéstervezetbe. *(Hanó Miklós: Szavazzunk.)* Erről szavaztunk és beszavaztuk, már csak egy van hátra nálam.

Ha jól látom, az pedig a 25-ös számú módosító indítvány, amely a 7.5. pontba szeretné törölni azt a mondatot, hogy a magyarországi cukorgyárakat megszerző külföldi cégcsoportok és a magyar kormányzati körök közötti összefüggésre nincs bizonyíték. Igen, önmagában ezzel a módosítással egyetértek. Ezt így kijelenteni lehet, hogy nekünk nincs, de sejtésünk és sejtetésünk van még akkor is, ha ezt bizonyítani nem tudjuk. Ezért ezt így kijelenteni, hogy a magyarországi cukorgyárakat megszerző külföldi cégcsoportok és a kormányzati körök közötti összefüggésekre nincs bizonyíték, inkább ne jelentsük ezt ki. Lehet, hogy tényleg nincs, de inkább ne jelentsük ki. Még akkor is, ha szakértő úrnak most szót adok egy nagyon rövid észrevételre.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Elnök úr, csak annyit akartam mondani, hogy ezt én fogalmaztam meg, és nem véletlen fogalmaztam meg, de ennél finomabban megfogalmazni, hogy szerintünk van, csak nem tudjuk bizonyítani, nem lehet. Én azért tettem bele azt a mondatot, mert ebben az van benne implicite, hogy szerintünk volt, de nem tudjuk bebizonyítani.

ELNÖK: Ne haragudjatok, ez egy nagyon rafinált ügyvédi logikával megcsavart mondat. Az egyszerű olvasó erre a bűdös életben nem jön rá, hogy tulajdonképpen itt azt akartuk üzeni, hogy van, csak nem tudjuk bizonyítani. Ezt mondjuk meg őszintén.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Én is tudom, hogy van, de soha egyetlen papíron nem volt, hogy lenne összefüggés.

VARGA GÉZA (Jobbik): Tibor, ahogy fogalmazol, a kormányzati körök közötti összefüggés, most maradjunk az összefüggésnél. Hát hogy ne lenne összefüggés? Bocsánat.

ELNÖK: Bocsánat, elnézést kérek, előtte négy nagy szakaszban leírod, hogy eddig mit találtunk, kész, de nem mondunk róla véleményt. Ez bizonyíték, nem bizonyíték, összefonódtak vagy nem, én se szeretném azt kimondani, hogy nincs bizonyíték, olyan rosszul hangzik. Ott felsoroltunk négyet, gondolkozzon el rajta mindenki. Szavazunk róla, ki az, aki támogatja ezt a módosító indítványt, hogy ez az utolsó mondat kerüljön ki? Aki igen, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Egyhangú.

Én úgy látom, végére értünk. *(Jelzésre:)* Még volt egy?

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: Aradszki képviselő úrnak volt a múlt bizottsági ülésen egy módosító javaslata, ami egy jó javaslat volt. Szövegszerűen arról szólt hogy hivatkozzunk a '89-ben módosították a vállalati törvényt, és kikerült az a fogalom belőle, hogy az állami vállalat az állami tulajdon, hanem az került bele, hogy állami tulajdonnal önállóan gazdálkodik, mert ez nyitotta meg utána a további lehetőséget a privatizációra, és erre tekintettel ezt javaslom is beletenni a jogszabályi keretek ismertetésénél.

ELNÖK: Tehát a jelentést szerkesztő szakértőktől ezt kérjük, hogy ha logikailag benne kell lenni, akkor ezen ne gondolkozzunk, mert ez nem a bizottsági tagoktól érkezett módosítás, hanem a múltkori összegzés következménye. *(Dr. Pongrácz Tibor: Így van.)* Ennek megfelelően, mert ott már volt olyan, amit befoglaltunk menet közben, én azt hittem hogy ez is megtörtént.

DR. PONGRÁCZ TIBOR szakértő: annyit írtam bele, hogy fontos változást jelentett az 1989. évi XIV. törvény, mely módosította a '72. évi VI. törvényt, és ezzel megszüntette az állami vállalatot mint állami tulajdont definiálni.

ELNÖK: Ez volt a múltkori kérés, ennek megfelelően szakértő úr átvezette. Most akkor egy fontos momentumra kérnék még türelmet a bizottság tagjaitól. Tehát a bizottság tagjai egyenként döntöttek a módosító indítványokról, melyet részben befogadtunk, meg részben elutasítottunk. Ezzel összeállt az egységes jelentéstervezet.

Döntés a vizsgálóbizottsági jelentésről

Így lehetőségünk nyílik arra, hogy szavazzunk a jelentéstervezetről, hogy ezt benyújtjuk-e a parlamenthez. Ezért azt kérdezem, ki az, aki egyetért azzal, hogy ebben a megváltoztatott formájában ezt a jelentéstervezetet nyújtsuk be a parlamentnek? *(Szavazás.)* Aki igen, kézfeltartással ezt jelezze. *(Szavazás.)* Ez többség.

A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 19 perc)

Font Sándor
a bizottság társelnöke
levezető elnök

Jegyzőkönyvvezető: Dancsecs Dóra